

Szabadkígyósi



Mesevár Óvoda-Bölcsőde

PEDAGÓGIAI PROGRAM

OM azonosító:

202236

Készítette: A nevelőtestület bevonásával Farkas Mária főigazgató

2025.

Tartalom

A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	4
Törvények.....	4
Rendeletek.....	4
Egyéb dokumentumok.....	5
Bevezető.....	6
Helyzetelemzés.....	7
Településünkéről.....	7
Az intézmény bemutatása.....	7
Az intézmény épülete.....	8
Bölcsőde.....	8
Az intézmény jellemző adatai.....	9
Küldetésnyilatkozatunk.....	10
Értékeink, célkitűzéseink.....	10
Gyermekkép, óvodakép.....	11
Gyermekkép.....	11
Óvodakép.....	11
Jövőkép.....	12
Óvodapedagógus kép.....	13
Pedagógiai asszisztens, dajkakép.....	15
Nevelési alapelveink meghatározása.....	15
Célrendszer.....	16
Az óvodai nevelés feladatai.....	16
Az óvodai nevelés általános feladatai.....	16
Az egészséges életmód alakítása.....	17
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	19
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	20
Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	21
Személyi feltételek.....	21
Humán erőforrás.....	22
A nevelőtestület képzettségi mutatói.....	23
Tárgyi feltételek.....	23
A pedagógiai program megvalósulását segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	24
Az óvodai élet megszervezése.....	24
Napirend.....	24
Hetirend.....	25
Heti kezdeményezések minimuma.....	26
Írásos dokumentumaink.....	27
A pedagógus tervező munkája.....	28
Speciális szolgáltatások.....	29
Az óvoda kapcsolatrendszere.....	29
Kapcsolat a szülőkkel, a családdal.....	30
Az óvoda és a család kapcsolatának elvei.....	30

Kapcsolattartás formái óvodánkban	30
Az együttműködés formái	31
Iskolával való együttműködés	31
Kapcsolattartás a fenntartóval	31
Bölcsödével való együttműködés	32
Szociális segítővel, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolat	32
További kapcsolataink.....	33
Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	33
Játék.....	33
Verselés, mesélés.....	36
Ének, zene, népi játék, tánc	38
Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka	40
Mindennapos mozgás	41
Külső világ tevékeny megismerése	42
Munka jellegű tevékenységek	45
Tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	45
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	46
Az iskolaérettség	47
Inkluzív pedagógia – integráció – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	48
A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése	49
Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztése.....	52
Tehetséges gyermekek	53
A tehetséggondozás alapelvei, célja, feladatai	53
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	56
Óvodai fejlesztő program – a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére.....	56
A három év alatti gyermekek gondozása-nevelése	57
Hagyományápolás, ünnepek, rendezvények	58
Az óvoda hagyományos ünnepei.....	58
Gyermekvédelem.....	61
Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere	63
Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése	63
Egészségfejlesztési program.....	64
Különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel való foglalkozás	70
Felhasznált irodalom.....	73
Legitimációs záradék.....	74

A pedagógiai program jogszabályi háttere

Törvények

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (Áht.)
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (Mt.)
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartás rendszeréről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 1997. évi CLV. törvény a fogyasztóvédelemről
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

Rendeletek

- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról módosította 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet
- 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus- szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rend. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 401/2023. (VIII.30) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló
- 26/1997. (IX. 3.) rendelet az iskolaegészségügyi ellátásról
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 401. rendelet (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

Egyéb dokumentumok

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Házi rend
- Munkaterv
- Nevelőtestületi határozatok
- Szervezeti és Működési Szabályzat

Programunk a felsorolt törvények és rendeletek alapján, a gyermekek alapvető tevékenységeire, a játékra, a helyi sajátosságokra, hagyományokra épül. Fő hangsúlyt kap benne a testi-, lelki gondozás, az érzelmi biztonság és a szociális önellátó szokásrendszer, a környezettudatos magatartásformálás megalapozása.

Hatálya

Területi hatálya: Az Óvoda területére az óvoda által szervezett – a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó – óvodán kívüli programok helyszínére vonatkozólag.

Személyi hatálya: Az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és a pedagógiai munkát közvetlen segítőkre továbbá azon személyekre, akik az intézménnyel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek feladatainak megvalósításában.

Bevezető

A pedagógiai programunk átdolgozását a 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény, a 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról, a közneveléssel összefüggő egyes kormányrendeletek, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása, valamint a 2025. szeptember 01-jétől szerveződő Szabadkígyósi Mesevár Óvoda-Bölcsőde többcélú intézmény létrehozása tették szükségessé.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve – Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit

Óvodánk pedagógiai programja a kisgyermek teljes személyiségét átfogó neveléshez kínál méltó, tartalmas elfoglaltságokat, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Egyben jó alapot ad az iskoláskor építkezéséhez, közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedést.

Óvodánkban elsődlegesnek tekintjük a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásának erősítését, az egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosításával.

Alapgondolatunk, hogy az óvoda a gyermek életének rövid, de jelentős szakaszában a családi nevelést segítő, arra épülő, kiegészítő és hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Tudomásul vesszük és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait a gyermeknevelésben, s ebben a legjobb szakmai tudásunk szerint, partneri módon segítjük őket.

Ajánljuk óvodánkat azoknak a szülőknek:

- akik elismerik és elfogadják a játék közösségformáló, érzelemgazdagító, személyiségfejlesztő erejét,
- akik számára fontos az egyéni arculatú, helyi értékeket közvetítő, hagyományápoló intézmény, ahol a szülők és az óvodapedagógusok együtt munkálkodnak a derűs, boldog gyermekkorért.

Hiszünk abban, hogy a kitűzött értékek megvalósításának biztos erőforrása a szakmai felkészültség. Nevelőtestületünk minden tagja tudja, hogy óvodánk ereje szaktudásunkban, korszerű pedagógiai szemléletmódunkban, a minőségre, a rendezettségre való törekvésünkben és a folyamatos önképzésünkben rejlik.

Helyzetelemzés

Településünkéről

„Szabadkígyós község a Tiszántúl délkeleti részén, Békéscsabától 11 kilométerre délre található. Vasútállomása a Békéscsaba – Kétegyháza – Bukarest vonalon helyezkedik el, autóbusszközlekedése jó. A szántóföldek értéke 22-45 aranykorona közötti. A község határában 4773 hektárnyi természetvédelmi terület található. A szabadkígyósi puszták, amely a Békéscsabától délre elterülő puszták és tanyák világával ismertet meg bennünket, kedvelt kirándulóhelye a környéken lakóknak. Szabadkígyóstól délre terül el a Szabadkígyósi Tájvédelmi Körzet, benne a „Nagyerdő”, a „Kígyósi legelő” és a „Nagygyöp” elnevezésű mozaikos szerkezetű, az Ős-Maros feltöltött folyóágaitól szabdaltszikes löszpuszta, amely ma már ritka pusztai növény- és állatfajok élőhelye. Itt halad keresztül a Kígyósi főcsatorna. Különleges tájképi hatásuk mellett a ritka sztyeppnövények menedékei a változatos méretű – leginkább rézkorinak tartott – kurgánok, az úgynevezett kunhalmok.”¹

A község lakosainak száma – 2.508 fő² – sajnos a korábbi évek adataihoz viszonyítva csökkenő tendenciát mutat. Az utóbbi években településünk a megfelelő közlekedési infrastruktúrának köszönhetően a városból kiköltöző fiatalok kedvelt lakóhelyévé vált.

Az intézmény bemutatása

A Szabadkígyósi Óvoda, mint a település egyetlen óvodája, immár 36 éve biztosítja a településen élő családok gyermekeinek óvodai nevelését. Az 1989. januárjában birtokba vett intézmény 5 csoporttal, 123 kisgyermekkel népesült be. Az épület Balla József tervei alapján, társadalmi összefogásnak köszönhetően épült fel. „Nagy dolog volt az új óvoda létrejötte” - írja visszaemlékezésében Filó János, akkori polgármester, hiszen az óvodás korú gyermekek száma öröndetesen nőtt a kezdeti években.

A "Kicsinyek háza" mára korszerű, tágas, minden igényt kielégítő létesítmény, mely három integrált csoporttal működik. Szakmai megújulásra elhivatott, pedagógus kompetenciáikat folyamatosan fejlesztő óvodapedagógusok, nevelést, oktatást segítő dajkák és egy pedagógiai asszisztens várja a hozzánk érkező gyermekeket. A gyermekközpontú szemléletünk támogatja a család-óvoda, bölcsőde-óvoda közti jó együttműködést, valamint elősegíti, hogy a gyermekek biztonságban, családi, harmonikus légkörben érezzék magukat minden nap.

Célunk a ránk bízott gyermekek érzelmi nevelése, életkori sajátosságaihoz igazodó kompetenciák megszerzéséhez szükséges ismeretek, élményszerű tapasztalatszerzések közvetítése, valamint az eltérő ütemű gyermekek fejlesztése.

¹ <https://szabadkigyos.hu/kozsegunkrol/>

² <https://nyilvantarto.hu/hu/statistikak?stat=kozerdeku>

Az elmúlt években megvalósult épület korszerűsítés, tárgyi eszköz beszerzés és a bölcsődei csoport bővítés hozzájárultak az intézmény színvonalának emeléséhez.

Az intézmény épülete

A mai fiatalos, modern külső fenntartói- és pályázati beruházásoknak köszönhető. Az épület korszerűsítésére irányuló munkálatok:

- ❖ 2016-ban fűtés korszerűsítés,
- ❖ 2018-ban külső hőszigetelés,
- ❖ 2019-ben teljes tetőcsere,
- ❖ 2021-ben belső felújítások, eszközbeszerzések.

A felszerelésre került napkollektor a melegvíz-előállítás egyik környezetbarát megoldása. A belső tárgyi feltételek is javultak; új kisékek, asztalok és gyermekfekhelyek kerültek beszerzésre. Mindezt a helyi önkormányzat a *Terület- és Településfejlesztési Operatív Program* részeként valósította meg.

Bölcsőde

2009. óta az óvoda épületében, a bölcsődei funkciónak megfelelően kialakított épületrészben egy csoportban, majd 2021-ben egy újabb csoportban kezdődött meg a bölcsődei gondozás-nevelés, ami nagyban segíti a kisgyermekes családnyák munkavállalását. Mindemellet a felkészítés és a megfelelő támogatás segíti a zökkenőmentesebb bölcsőde-óvoda átmenetet. A bölcsőde-óvoda közötti átmenet nem csupán a fizikai helyszín változását jelenti, hanem egy új közösséghez, nevelési stílushoz és napirendhez való alkalmazkodást is. A gyermekeknek meg kell szokniuk az új környezetet, a csoporttársakat, az új nevelőket, és az új szabályokat. A bölcsőde-óvoda közötti átmenet tágabb értelemben a bölcsődei nevelés utolsó félévét és az óvodai nevelés első félévét foglalja magában.

Az intézmény jellemző adatai

A költségvetési szerv megnevezése		Szabadkígyósi Mesevár Óvoda-Bölcsőde
Székhelye		5712 Szabadkígyós, Kossuth tér 2. szám
Elérhetősége		Tel: +3670/3383257 E-mail: mesevarovoda@szabadkigyos.hu pillebolcsi@gmail.com Web: https://www.szabadkigyos.hu
Fenntartó szerv megnevezése		Szabadkígyós Község Önkormányzata
Székhelye		5712-Szabadkígyós, Kossuth tér 7. szám
Elérhetősége		Tel: +36 66 / 247-186, +36 66 / 247-780 E-mail: https://www.szabadkigyos.hu
OM azonosító		202236
Az óvodai nevelés nyelve		magyar
Intézményünk lehetőséget biztosít a felekezeti egyházak hitoktatására		
Az intézmény	Jogállása	Önálló jogi személy
	Típusa	óvoda-bölcsőde többcélú köznevelési intézmény
	Köznevelési alapfeladata	Óvodai nevelés
		Sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos feladatok ellátása, halmozottan hátrányos helyzetű óvodai gyermekek kibontakoztató, integrációs felkészítése.
	Szociális alapfeladata	3 éven aluli gyermekek bölcsődei ellátása
	Működési területe	Szabadkígyós község közigazgatási területe
	Adószáma	15855026-2-04
	Webes elérhetősége	https://www.szabadkigyos.hu

Küldetésnyilatkozatunk

Értékeink, célkitűzéseink

A gyermeki személyiségből kiindulva olyan szeretetteljes óvodai légkört teremtünk, amelyben a gyermeket megbecsülés, tisztelet, szeretet övezi. Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben a másság elfogadására nevelő, élménygazdag mindennapok megteremtésére törekszünk, amelyben a játékot, mint az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenységének elsődlegességét, hangsúlyozzuk.

Az óvodás gyermek fejlődése szempontjából az óvodapedagógus azonosulási minta. A gyermekek közösségi életének irányítója, oly módon, hogy maga is benne él a gyermekek közösségében, mindig tudja, hogy melyek a feladatai, hogy milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermeknek.

Valljuk, a közösségi nevelés alapelve, hogy a gyermek, mint egyén találja meg a helyét a közösségben. A gyermek számára biztonságot nyújt a megalapozott és következetes, ám rugalmas szokásrendszer, fejlődik normarendszere, amely a további fejlődési szakaszának az alapja.

Kiemeljük, hogy nevelésünk gyermekközpontú, ezért a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, szükségleteire odafigyelünk és a tervezésben erre építünk.

Hangsúlyozzuk a gyermekek harmonikus testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt.

Egyetértésben elkészített programunk homogén, részben osztott és osztatlan csoportokban egyaránt alkalmazható. Jelenleg mindhárom csoportunk homogén.

Amennyiben intézményünkben migráns gyermekek nevelése történik, igény szerint lehetőséget teremtünk számukra kultúrájuk, anyanyelvük bemutatására. (pl.: népük dalai, játéka, mondókák meghallgatása) Biztosítjuk számukra az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálást.

Meghatározott értéke óvodánknak, hogy nevelőtestületünk tagjai az óvodapedagógusi pálya elhivatott képviselői, akik nyitottak az újra, érzékeny reagálók, a korszerű pedagógiai kezdeményezések iránt érdeklődők.

Gyermekekép, óvodakép

Gyermekekép

1. A pedagógiai program az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a **hátrányok csökkentését**, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:

- a) a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,

az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk. A gyermekeket a saját képességeihez és saját fejlődési ütemének megfelelően fejlesszük, egyéni bánásmód alkalmazásával.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek

kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről: a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Jövőkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

A gyermeki személyiség kibontakoztatása sokszínű tevékenységeken keresztül, a szociális életképességek fejlesztése, a gyermekek életre nevelése, érzelmi-akaratú életük fejlesztése, társaikkal, felnőttekkel való korrekt együttműködése.

Minden gyermeknek/szülőnek/munkatársnak fontos az emberi/erkölcsi értékek kialakítása, megerősítése és megtartása.

Jövőképünket az alábbiakban foglalhatjuk össze: egységes értékrend alapján történő gyermekközpontú nevelés a családdal együttműködve, egyenrangú nevelőtársi viszony közepette, egy olyan intézményben, ahol az emberi-, szakmai értékek egyaránt fontosak, s mindez együttesen biztosítja a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlődésének.

Munkatársainktól elvárjuk, hogy a társadalmi, környezeti tényezők változásaihoz rugalmasan alkalmazkodjanak, jellemző legyen rájuk az igényesség, a szakmai hozzáértés, a fejlődés iránti elkötelezettség.

Munkatársaink számára továbbképzésen való részvétellel lehetővé tesszük egyéni, szakmai fejlődésüket. Hiszünk abban, hogy a gyermekek személyiségfejlődésének elősegítésébe partnereink is részt vesznek (szülők, védőnő, gyermekorvos, logopédus, fejlesztőpedagógus). Óvodánkban érvényesül, működik a partnerközpontúság, a természeti-társadalmi környezet tudatos megóvására, a néphagyományok őrzésére való nevelés.

Óvodapedagógus kép

A pedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára, a nevelőmunka kulcsszereplője. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

- Öszintén szereti és tiszteli a gyermekeket, rendelkezik a gyerekek iránt megnyilvánuló, együtt érző, oda- és ráfigyelő magatartással, ismeri a rábízott gyermekek életkori szükségleteit.
- Nyugodt, szeretetteljes nevelési légkört, esztétikus nevelési környezetet biztosít, gondoskodik a gyermekek testi épségének megóvásáról.
- Teljes odafordulással fogadja a gyermeki kérdéseket, azokra mindig reagál.
- Pontos, precíz, felkészült, nyitott (munkájában, emberekhez való viszonyaiban).
- A nevelési körülmények kialakításával biztosítja a gyermeki önállóság kibontakoztatását.
- A PP szellemében választja meg nevelési módszereit, eszközeit.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.
- A gyermek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja.
- Közreműködik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- Pedagógiai attitűdjében a demokratikus elemek dominálnak.
- Folyamatos tevékenységet biztosít a gyermekek fejlesztéséhez.
- A gyermekek fejlesztésében a nevelés elsődlegességét biztosítja.
- A gyermekekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait, illetve a helyes viselkedési normák betartására neveli őket.
- Szakmai önállóságát, döntéseit a gyermekek fejlesztése érdekében legjobb tudása szerint alkalmazza, hozza meg.
- Legjobb tudásával segíti az eltérő fejlődési ütemű gyermekek felzárkóztatását, alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést, módszereit változatosan alkalmazza a sajátos nevelési igényű, és a tehetséges gyermekekre egyaránt.
- Használja (célnak megfelelően) az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD lejátszó, projektor, fényképezőgép, videó kamera, számítógép), képességfejlesztési segédanyagokat.
- Segítséget nyújt a családoknak nevelési problémáik megoldásában – a gyermek egészséges fejlődésének érdekében.
- Használja a modern információfeldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutat a gyermekek és szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.
- Tudatosan és kezdeményezően együttműködik a kollégákkal, a szülőkkel, a szakmai partnerekkel, szervezetekkel.
- A szakmai munkaközösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal.

- Együttműködik munkatársaival különböző pedagógiai eljárások és programok (jeles nap, ünnepség, kirándulás) megvalósításában.
- Megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Kapott/felmerülő feladatait, problémáit önállóan, az óvoda működési rendjének, munkaköri leírásának megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az igazgató, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében.
- Munkatársaival és a szülőkkel őszinte, korrekt, jó partnerkapcsolatot alakít ki, etikusan viselkedik az óvodán belül és kívül.
- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti.
- Továbbképzzi magát, igénye van az önképzésre.
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Munkája során érthetően és a pedagógiai céljainak megfelelően kommunikál.
- Kommunikációját minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemzi.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek aktív résztvevője.
- Élő szakmai kapcsolatrendszert alakít ki az intézményen kívül is.
- Részt vesz intézményi innovációban, pályázatokban, kutatásban.
- Munkájában alkalmaz új módszereket, tudományos eredményeket (team-munka, szakmai újdonságok).

Pedagógiai asszisztens, dajkakép

A pedagógiai asszisztens és a dajka a pedagógiai munka közvetlen segítője. Munkája az óvodapedagógusokéval összehangolt.

A munkakör célja: az óvodáskorú gyermekek gondozásának segítése óvónői irányítással, a gyermekek közvetlen és közvetett környezetének tisztántartása, az étkeztetéssel kapcsolatos feladatok ellátása.

- A pedagógiai programban leírtak szerint az óvónő irányításával működjenek közre a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátásában.
- A gyermekek érdekében segítsék az óvodapedagógus munkáját, működjenek együtt.
- Példaértékű kommunikációval, viselkedéssel, szerető gondoskodással, hozzáértéssel végezzék a gyermeki szükségletek kielégítését.
- Ismerjék a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó nevelési feladatokat, melyet az óvodapedagógusokkal összhangban, egységes szemlélettel, elvárással végeznek.
- A gondozási feladatok ellátását az óvodapedagógusok útmutatásai szerint végezze.
- Jellemezze őket a pontosság, megbízhatóság, türelem, segítőkészség.
- Tartsák tiszteletben a gyermekek méltóságát és jogát, gyermekek különbözőségét.
- Kedves, nyílt, gyermekszerető, példaértékű magatartás jellemezze őket.
- Szülőkkel szemben legyenek együtt érzők, odafigyelők, együttműködők.
- Tartsák tiszteletben és tolerálják a különbözőséget.
- Legyenek együttműködők a jó munkahelyi légkör megteremtése érdekében.
- Legyenek igényesek saját és környezetük higiéniájára.
- Feladatuk az óvodai környezet rendjének és tisztaságának fenntartása.
- Tartsák be a gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettségüket.

Nevelési alapelveink meghatározása

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülő pedagógiai programunk a gyermekek alapvető tevékenységeire, a játékra, a mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére, a kommunikációra épülnek. Pedagógiai alapelveink meghatározásánál abból indulunk ki, hogy:
 - a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
 - a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
 - az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával – oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben, és
 - az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

2. A pedagógiai program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel óvodánk sajátos nevelési igényű gyermekeket is nevel.

Pedagógiai alapelveink:

- A gyermekek mindenkifelett álló érdekének érvényesítése.
- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása.
- Semmiféle előítélet kibontakozásának nem ad helyet (előítélet mentesség).
- Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyenlő eséllyel részesülhessenek színvonalas nevelésben.
- Hátrányos megkülönböztetés elutasítása, a hátrányok csökkentésével.
- Az egész életen át tartó tanulás iránti igény megalapozása, a megújulás képességének fejlesztése.
- Az emberközpontú, humanista értékrend, életvezetés megalapozása, a gyermekek tevékeny közreműködésével.
- Egymás kölcsönös megértésén, tiszteletén alapuló magatartás kialakítása.
- A képességek, készségek kibontakoztatása az egészséges életmód keretei között a játékba integrálódó műveltségi tartalmak feldolgozásával.

Célrendszer

Személyiség értelmezése nevelésközpontú, amely a 3 - 7 éves korú gyermek/ek egyéni sajátosságaiból adódó személyiségkomponensek közül a biológiai és a kulturális szükségletek kialakítását tekinti elsődlegesnek. A magatartás minták beépülését a szabályrendszer által megismert szokásformák kialakításával segítjük elő. Ily módon közvetett formában befolyásolva a gyerekek szociális fejlődését, személyiségük, intellektuális képességeik alakulását. Az óvodában folyó nevelés értékrendjét programunk célrendszere határozza meg, amelyet a nevelés folyamatába az individuum és a közösség fejlődését, fejlesztését egyaránt szolgáló integrálás és differenciálás segít elő. A játékban koncentrálnó tevékenységekben és a foglalkozások szervezeti keretei között realizálódnak azok az erkölcsi értékek, amelyeket a gyerekek saját életvezetésükbe fokozatosan beépítenek. Szabadon és aktívan vesznek részt a világ felfedezésében úgy, hogy ebben a pedagógusok is - gyermekenként differenciáltan - jelen vannak.

Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- a) az egészséges életmód alakítása,
- b) az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- c) az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a) a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- b) a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- c) a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- d) az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- e) életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- f) a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- g) a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- h) megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése

A gondozás az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. Az óvónőnek elsősorban alaposan meg kell ismernie a gyermekeket, otthoni szokásaikat, mely tényezőket figyelembe kell venni a gondozási feladatok megtervezésénél, végzésénél. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, szorosan együttműködve a dajkával.

A **testápolás** területén a tisztaság iránti igény kialakítására törekszünk. A gyermekeket a testi szükségleteik jelzésére szóbeli kifejezésre készítjük. Segítjük az önálló testápolás – mosakodás, törülközés, fésűlködés, körömtisztítás, fogmosás – műveleteinek elsajátítását.

A nyugodt, derűs légkör, a kiegyensúlyozott élettempó, segíti az önmagukkal kapcsolatos gondozási feladatok önálló végzését. A mindennapi élet feladataihoz tartozik a csoportszoba eszközeivel való bánásmód megtanulása, mely önállóságra, függetlenségre, kulturáltságra nevel.

Az egészséges életmódra nevelés fontos része a kulturált étkezési szokások kialakítása és az asztal körüli teendők - terítés, önkiszolgálás, naposi rendszer, udvariassági formák - alkalmazása.

Az **étkezés** során a kulturált étkezési szokásokat kialakítjuk, gyakoroljuk az evőeszközök helyes használatát, udvariassági szabályokat.

A csoportban dolgozó felnőttek törekszenek az esztétikus, nyugodt környezet kialakításával, egyéni ösztönzéssel megkedveltetni a gyermekekkel az új ízeket.

A gyermekek ízlésében, étvágyában nagy egyéni különbségek vannak, éppen ezért nem kényszerítjük a gyermekeket az étel elfogyasztására.

A zöldségek, gyümölcsök valamint a tejtermékek fogyasztására ösztönözzük a gyermekeket. A gyermekek étrendjét lehetőség szerint kiegészítjük vitamindús zöldségekkel, gyümölcsökkel, melynek megvalósításához a szülők segítségét kérjük.

Egész nap biztosítjuk a gyermekeknek a megfelelő mennyiségű folyadék (víz) bevitelét. Törekszünk a különösen magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére.

A gyermekek alvásigénye különböző. Ebéd után a gyermekek lefekszenek, aki nem tud aludni, csendben pihen. Megteremtjük a nyugodt pihenéshez szükséges feltételeket.

A kisgyermek mozgásigényét figyelembe véve lehetővé tesszük, hogy a gyermekek a különböző tevékenységeket a számukra legkellemesebb testhelyzetben végezzék.

A levegőzés fontos élettani hatású, a szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet, a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés technikáját. Törekszünk arra, hogy az évszaknak, időjárásnak megfelelően, a gyermekek minél több időt töltsenek a szabadban, kényelmesen öltözzenek, az öltözet a mozgást ne zavarja.

A gyermekek testi edzettségét a levegő, a víz, a napfény együttes hatásával biztosítjuk. Az edzésekre folyamatosan és fokozatosan mindennap lehetőséget biztosítunk, melynek fontos része a mozgás, minden napos testnevelés, szabadjáték az udvaron. Nyáron figyelmet fordítunk a nap káros hatásainak kiküszöbölésére. Biztosítjuk, hogy a gyermekek fedett teraszon, árnyékban tevékenykedjenek, játszanak.

Gondoskodunk arról, hogy a gyermekek a levegőn, szabadon, egészséges mozgással, változatos játékkal, vagy egyéb hasznos tevékenységgel töltsék az időt. Naponta biztosítjuk a mindennapos testnevelést, lehetőség szerint a friss levegőn. Udvarunk kialakítása lehetőséget ad a mozgás különböző formáinak gyakorlására, az örömteli időtöltésre, a játékra.

A gyermek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Kiemelt feladatként kezeljük az óvodai élet mindennapjaiban az egészségmegőrzés szokásainak, a helyes táplálkozás és a fizikai állóképesség megőrzését. A gyermekek folyamatos megfigyelése terjedjen ki a bágyadtság, kisebb rosszullétek, balesetek felfedezésére is.

Bármilyen probléma esetén az óvónőnek a megfelelő intézkedést meg kell tenni. Az edzettség fokozása érdekében az időjárás és a gyermekek egyéni érzékenysége figyelembevételével a víz, lég- és napfürdő kedvező hatását alkalmazni kell.

Az évenkénti orvosi vizsgálatok 6 éveseknél a látás-, hallás és iskolaérettségi vizsgálat során a gyermekek szomatikus problémái kerüljenek felmérésre. Szükség esetén a szülők figyelmét felhívjuk a további szakorvosi kezelés fontosságára. Amennyiben a gyermeknek enyhébb szervi vagy fejlődésbeli rendellenessége van, speciális fejlesztést igényel (lásd Alapító Okirat). Fogászati szűrővizsgálat 4-5-6 éveseknek.

Feltételek biztosítása

A gyermekek óvodai életében a személyi és tárgyi környezet biztonsága meghatározó. Mindig van felnőtt felügyelet. A megfelelő eszközök és a szervezett, szabályozott életforma biztonságos környezetet eredményez.

A gyermekekkel a védő-óvó előírásokat az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda udvara gyermekbarát felszerelése, beépített és mozgatható eszközei lehetővé teszik, hogy kedvező idő esetén a gyermekek szinte az egész napjukat a friss levegőn tölthessék. Esős idő esetén a tornaszoba biztosít lehetőséget a mozgásra.

A csoportszobák mértéktartással dekorált, egészséges, esztétikus, áttekinthető környezetet biztosítanak a játékra, mozgásra, tanulásra, étkezésre, képeskönyvek nézegetésére, alvásra. Fűtési szezonban fontos az állandó levegőcsere.

Az öltöző kényelmes, balesetmentes lehetőséget ad az öltözéshez, vetkőzéshez. **Öltözködés** közben szükség szerint segítjük a gyermekeket, gyakoroltatjuk a ruházat fel- és levételét, cipőfűző megkötését, öltözködéssel való gondos bánásmódot. Arra törekszünk, hogy a rendezett külső megjelenés igényükké váljon. Az öltözőben a szülők számára folyamatos tájékoztatást segítő hirdetőtáblát helyezünk el. Az irodalom, zenei anyag, a gyermekek ábrázolási munkái is itt kerülnek bemutatásra.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy
 - a) a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
 - b) a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti

kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

c) az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;

d) az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A felekezeti, illetve egyházi óvodák munkatársai számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltség tartalom biztosítása.
6. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A dajkák szerepe a mindennapi működésben

A 3 dajka munkája nélkülözhetetlen a mindennapi nevelőmunka zavartalan megvalósításához. Nem csupán a higiéniai és gondozási feladatok ellátásában töltönek be kulcsszerepet, hanem a nevelési helyzetek támogató szereplőiként is jelen vannak a csoportok életében. A dajkák munkája továbbá hozzájárul az intézmény tiszta, rendezett környezetének fenntartásához, amely a gyermekek biztonságát és jó közérzetét is szolgálja.

A pedagógiai asszisztens támogatói szerepe

A pedagógiai asszisztens jelenléte kiemelten fontos, hiszen támogatja az óvodapedagógusokat a differenciált foglalkozások megvalósításában, segíti a gyermekek egyéni szükségleteire való reagálást, valamint hozzájárul a csoport nyugodt, biztonságos működéséhez. Munkája lehetővé teszi, hogy a fejlesztésre szoruló gyermekek több figyelmet kapjanak, és így elősegíti az esélyegyenlőség megvalósulását. A törvényi előírásoknak megfelelően, délután önállóan végzi feladatát a munkaköri leírásban foglaltak szerint.

Humánerőforrás

A Szabadkígyósi Mesevár Óvoda-Bölcsőde dolgozói létszáma	
óvodapedagógus	6 fő (főigazgatóval együtt)
pedagógiai asszisztens	1 fő
dajka	3 fő
Kisgyermeknevelő-gondozó	4 fő (szakmai vezetővel együtt)
Bölcsődei dajka	1 fő
Külső segítő szakemberek – megbízási szerződéssel	
Logopédus	1 fő
Gyógypedagógus	1 fő

A nevelőtestület képzettségi mutatói

Képzettség	Létszám	Szakterület	Létszám
Óvóképző főiskolát végzett pedagógusok száma	6 fő	Román nyelvi óvodapedagógus	1 fő
Másoddiplomás képzésben részt vett pedagógusok száma	2 fő	Közüktatási vezető és pedagógus szakvizsga	2 fő

Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges minimális tárgyi feltételekkel. A csoportszobák felszereltek, az óvodai szekrények kissé régiesek, de az óvodapedagógusok kreativitásának köszönhetően felújított külsővel rendelkeznek. A gyermekméretű bútorzat megfelel a gyermekek igényeinek, a játékeszközök, a szakmai eszközök biztosítottak. Az óvodában digitális eszközök is rendelkezésre állnak (CD-lejátszó, számítógép, laptop, internet kapcsolat).

A pedagógus tudatosan, megfelelő mértékben használja a modern információ feldolgozási eszközöket pedagógiai nevelő-oktató munkája során. A termeket az óvónők hangulatos dekorációkkal varázsolják barátságossá, otthonossá.

Az óvoda udvara biztosítja a gyermekek számára a szabad, kötetlen mozgást, ideális az árnyékos és a zöld területek aránya. A főként természetes anyagból készült udvari mozgásfejlesztő játékaink egy része felújításra-, másik része cserére szorul – ezek pótlása folyamatban van.

Rossz idő esetén, illetve a mindennapos mozgás biztosításához a tágas és jól felszerelt tornaszoba ad lehetőséget.

A tárgyi feltételek további javítása, bővítése érdekében kérjük a fenntartó támogatását.

Fejlesztések:

- projektor beszerzése,
- laptopok fejlesztése
- a jelenleg nevelőtestületi szoba és könyvtárszobaként, valamint logopédiai foglalkoztató és egyéni fejlesztő szobaként funkcionáló helyiség mellé külön egyéni fejlesztő szoba kialakítása,
- felnőtt zuhanyzó felújítása
- udvari játékok felújítása, új elemek beszerzése

Lehetőségeinkhez mérten, folyamatosan figyelve a pályázati kiírásokat, illetve saját forrásból igyekszünk bővíteni a tárgyi eszközöket a megfelelő munkakörnyezet biztosításáért.

A pedagógiai program megvalósulását segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Óvodánk pedagógiai programja megvalósításához leltár szerint rendelkezik a legalapvetőbb eszközökkel. A most benyújtott program nem kíván olyan, a kötelező és funkcionális eszközjegyzéktől eltérő felszereltséget, amely akadályozná a pedagógiai program végrehajtását. A nevelést segítő, különböző fejlesztő eszközök biztosítottak és folyamatosan bővítésre kerülnek, illetve pótlásuk és karbantartásuk megoldott.

Az óvodai élet megszervezése

Napirend

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósítunk meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.
2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.
3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.
4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.
5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. Az óvodai csoportokban a napirendben meghatározott időben külön gyermekközpontú, fejlesztő pedagógiai tevékenység szervezése szükséges a gyermekek számára a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladásához fontos képességek és készségek fejlődése érdekében.
7. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk (DIFER)

<i>Időkeretek</i>	<i>Tevékenység</i>
06:00 – 08:30	Gyülekező
8:00 – 11:45	folyamatos játéktevékenység a csoportszobában
	önkiszolgálás, folyamatos tízóraizás
	egészségügyi szokások gyakorlása
	kezdeményezések (tevékenységek, fejlesztési lehetőségek kihasználása)
	játék a szabadban, séta, játéktevékenység a csoportszobában
	testmozgás
11:30 – 13:00	önkiszolgálás, ebéd
	egészségügyi szokások gyakorlása
13:00 – 17:00	alvás, pihenés mesével, altatóval
	folyamatos ébredés
	egészségügyi szokások gyakorlása
	önkiszolgálás, folyamatos uzsonna
	játéktevékenység a csoportszobában, udvaron
	folyamatos hazabocsátás

Hetirend

A tevékenységekben megnyilvánuló fejlesztési tartalmak szervezeti kereteit a hetirend foglalja magába. A kezdeményezések megszervezése kötött (testnevelés) és tervszerű, kötetlen formában zajlik. A kiscsoportosoknál minden kezdeményezés kötetlen, a nagyoknál minden új kezdeményezésnél ajánlott a részvétel. Megfelelő motiváció, érdeklődés felkeltés esetén ez nem jelent problémát. A tevékenységeket főként mikrocsoportos formában, egyénre szabott differenciálással végezzük. A hetirendet a csoport pedagógusai dolgozzák ki a tevékenységek közötti harmonikus arányok figyelembevételével.

Programunk ehhez ajánlást ad a fejlesztési tartalmak heti minimum követelményeinek meghatározásával.

A fejlesztések természetesen nem korlátozódnak le a kezdeményezések időtartamára, a tervezett tevékenységeken túl minden spontán adódó, játék, vagy egyéb tevékenység során kialakult fejlesztési lehetőséget kihasználják a pedagógusok.

Iskola előkészítő foglalkozások

A hetirendet a csoport pedagógusai dolgozzák ki a tevékenységek közötti harmonikus arányok figyelembevételével. A nagycsoportos korú gyermekek számára játékos, élményalapú fejlesztő foglalkozásokat szervezünk, melyek az iskolára való felkészítést szolgálják. A foglalkozások az egyéni képességekhez igazodva, differenciált módon történnek, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, illetve a gyermek aktuális állapotát.

A foglalkozások fő célja:

- a feladattudat kialakítása,
- figyelem, emlékezet fejlesztése,
- logikus gondolkodás elősegítése,
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése,
- finommotorika, grafomotorika megalapozása.

Programunk ehhez ajánlást ad a fejlesztési tartalmak heti minimum követelményeinek meghatározásával.

A fejlesztések természetesen nem korlátozódnak le a kezdeményezések időtartamára, a tervezett tevékenységeken túl minden spontán adódó, játék, vagy egyéb tevékenység során kialakult fejlesztési lehetőséget kihasználják a pedagógusok.

Heti kezdeményezések minimuma

A fejlesztés tartalma	Tervezett, kötetlen	Szervezett mozgásos tevékenység /kiscsoportosoknak kötetlen
Mindennapos mozgás	5x	1x
Verselés, mesélés	5x	
Ének, zene, népi játék, tánc	1x	
Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka	1x	
Külső világ tevékeny megismerése	2 x	

Írásos dokumentumaink

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek. Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja, és a dokumentumokban nyomon követhető. A stratégiai tervek megvalósítása nevelési évekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei.

Az intézmény éves terveinek gyakorlati megvalósítása a pedagógusok bevonásával történik. Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek. Az éves beszámolók az éves munkaterv alapján az adott évben elvégzett munka értékelését, elemzését tartalmazzák. A beszámolók készítésénél figyelembe kell venni az intézményi önértékelések megállapításait. A nevelési év végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő nevelési év tervezése.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak elkészítése, módosítása során az ellenőrzések által feltárt információkat felhasználjuk. A nevelési és képességfejlesztési eredményességről szóló információk alapján felülvizsgáljuk a stratégiai és operatív terveinket, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására.

Dokumentumaink:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Pedagógiai program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Továbbképzési Program
- Beiskolázási Terv
- Önértékelési Program
- Éves Önértékelési Terv
- Éves munkaterv
- Felvételi előjegyzési napló
- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció
- Egyéni fejlesztő napló - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztő foglalkozásához

A pedagógus tervező munkája

Az óvodavezető a tervezési folyamat során irányítja a nevelési tervek, a tevékenységenkénti éves ütemtervek, tematikus tervek és az éves tervezés egyéb dokumentumainak kidolgozását és összehangolását.

A tervezés pedagógiai céljai összhangban állnak az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és az óvoda pedagógiai programjának célrendszerével. Tervezés folyamán a célok szem előtt tartásával építi fel a tevékenységeket.

A nevelési éven belüli tematikus egységek tartalma, témái az óvoda pedagógusai által kidolgozandó óvodai dokumentumgyűjteményben vannak összegyűjtve. A tematikus egységek hosszát, az éves tervezésen belüli sorrendjét az óvodapedagógusok maguk határozzák meg. Mindezek fő irányvonalát a külső világ tevékeny megismerése és a jeles napok aktualitása határozza meg. A tevékenységek részletesebb, pontosított anyaga a heti tervezésnél kerül rögzítésre a csoportnaplóban (oviKRÉTA). Ez az óvónők tevékenységvázlataként szolgál. A pedagógus ügyel arra, hogy mind a heti tevékenységek anyagai, mind az adott témán belüli anyagok egymásra épüljenek, szorosan kapcsolódjanak.

Tervezés folyamán minden pedagógus komplex módon veszi figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, egyéni képességeit, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait stb. Ezeknek megfelelően folyamatosan alkalmazza a differenciálást munkája során. Tudatosan tervezi a tevékenység céljainak megfelelő módszereket, eszközöket, szervezési módokat.

Pedagógiai munkáját, terveit a megvalósíthatóság, az eredmények tükrében képes felülvizsgálni, értékelni, újra gondolni, módosítani. Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

Módszerek

A pedagógus többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Megválasztásuk függ:

- a nevelési céltól
- a didaktikai feladattól
- a tartalomtól
- a gyermekek életkori sajátosságaitól, fejlettségi szintjüktől
- a tevékenység sajátosságaitól
- az óvónő személyiségétől

A pedagógusok által használt főbb módszerek:

Megismerés módszerei:

szemléltetés, bemutatás, magyarázat, elbeszélés, elmesélés, beszélgetés, megfigyelés, megbeszélés, közvetlen megtapasztalás, rávezetés, vita

Rögzítés módszerei:

gyakorlás, ismétlés, cselekedtetés, kooperáció

Ellenőrzés, értékelés módszerei:

önellenőrzés, pedagógus általi ellenőrzés, önértékelés, differenciált dicséret, biztatás, buzdítás, pozitív megerősítés, hibajavítás lehetősége, példamutatás, jutalmazás.

A pedagógus az adott helyzetnek megfelelően, rugalmasan alkalmazza módszereit. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják.

Speciális szolgáltatások

Óvodánk speciális szolgáltatást szervez minden tanévben. Ez a logopédia, ovi foci és a hittan.

A logopédiai foglalkozások megszervezése rendhagyó módon történik mivel ilyen szolgáltatást csak a Pedagógiai Szakszolgálat nyújthat. A szakember felméri a tanköteles korú gyermekeket, részére ők biztosítják óvodánkban, ezen foglalkozásokat.

A hittan a szülők és az egyházak kérésére jött létre. A falu lakosságának nagy része római katolikus vallású, ezért RK hitoktatás lehetséges. Intézményünkben külön termet biztosítunk számukra. E szolgáltatásra heti 1 alkalommal 15-20 perces időkeretben kerül sor. Az ovi foci foglalkozásokat lebonyolításában a helyi sport club vezetője nyújt segítséget.

Az óvoda kapcsolatrendszere

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események ünnepek, családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot, kerülve a gyermekek stresszt kiváltó helyzetét. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti a családközpontú intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi-, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és az egyéni szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
3. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében nyitottak vagyunk a külhoni magyar óvodákkal való együttműködésre, és – lehetőségeink szerinti – szakmai kapcsolatot fenntartására.

Kapcsolat a szülőkkel, a családdal

A gyermekkor szocializáció fő színtere, az óvoda elsődleges partnere a család. A partnerközpontú óvodai nevelés egyik alapvető feltétele, hogy a gyermekkel, a szülőkkel – mint közvetlen partnerekkel – megfelelő legyen a kapcsolat.

Az óvoda csakis akkor működik eredményesen, minőségi szinten, ha megismeri partnerei igényeit, elégedettségét és elégedetlenségét. Ezért fontos feladatunk e téren, hogy az óvodai munkát ismerje meg a szülő és javaslataival, észrevételeivel segítse elő gyermeke nevelését az óvodában. Közös a cél, a gyermek minél boldogabbá tétele, ezért nélkülözhetetlen az együttműködés.

Az óvodai nevelő – fejlesztő munka során fontos, hogy tiszteletben tartsuk a gyermek egyéni fejlődésének ütemét, személyiségét, annak érdekében, hogy őszintébb, kreatívabb és felszabadultabb felnőtté váljanak.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során az első lépés, hogy az óvoda elfogadja:

- a családok anyagi lehetőségeinek,
- kulturáltságának,
- emberi kapcsolatainak,
- nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Az óvoda és a család együttműködése egyenrangú nevelőtársi viszonyban kell, hogy működjön, amelynek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Jó szándékkal kell megkeresni a családok életében azt a pontot, amelyen keresztül a gyermek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út, ugyanakkor a gyermekén keresztül pozitív hatást lehet gyakorolni a szülőre.

Az óvoda és a család kapcsolatának elvei

- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, a gyermekre gyakorolt hatás erősítése.
- Az óvodai és a családokban folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése.
- A szülők és a dolgozók egymás iránti bizalmának, tiszteletének erősítése.
- Közös célok megvalósítása az együttműködés szabályainak betartásával

Kapcsolattartás formái óvodánkban

Formális:

Értekezlet, fogadóóra, nyílt napok, óvoda zárt facebook csoportja, csoportok facebook csoportjai, SZMK, kérdőívek, közös ünneplések (karácsonyváras, húsvéti készülődés, stb).

Informális:

Napi beszélgetések, egyéni beszélgetések, faliújság közérdekű hírei, esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával (pszichológus, orvos, gyógypedagógus...)

Óvodába hívogató: az óvodai felvétel iránt érdeklődő családok gyermekükkel együtt ismerkedhetnek az óvodával, tájékoztatást kapnak a beiratkozásról, az óvoda helyi pedagógiai programjáról, a gyerekek kipróbálhatják a játékokat, megismerkedhetnek az óvodapedagógusokkal.

Az óvodás gyermekek látókörének szélesítésével, programok szervezésével, ismeretátadással eredményesebbá válhat a nevelőmunka.

Az együttműködés formái

A szülővel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik az óvodai beiratkozással.

Az óvoda bemutatása, megismertetése a szülő felé a következőképp történik:

- nyitott nap szervezése
- bölcsődések látogatása az óvodába
- szülői fórum a leendő óvodások szülei számára
- az óvodai pedagógiai program fő vonalainak közvetítése a szülő felé
- kapcsolatfelvétel a leendő szülővel:
 - szülő fogadása
 - óvoda bemutatása
 - helyi nevelési rendszer fő vonalainak megismertetése
 - a házirend átadása

Iskolával való együttműködés

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az óvoda és az iskola, vagyis az óvó nénik és a tanító nénik között jó partneri, egymást segítő együttműködés legyen. Nemcsak a zökkenőmentes iskolakezdés szempontjából van jelentősége az iskolával való jó kapcsolatnak, hanem a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek miatt is.

Tevékenységi formáink: közös értekezletek, látogatások, szülői értekezleteken való részvétel, az első tanító bemutatkozása, rendezvények, kötetlen beszélgetések, stb.

Kapcsolattartás a fenntartóval

Beszámolási kötelezettséggel tartozunk a fenntartónak a helyi rendeletekben szabályozott időközönként. Jeles napok alkalmából szervezett rendezvényekre meghívjuk a fenntartó képviselőit.

Bölcsödével való együttműködés

Az óvodai élet megkezdése előtt meghatározó szerepet tölt be a gyermek életében a bölcsőde. A sikeres átmenet kulcsa a megfelelő felkészítés, a fokozatosság és a szülők támogatása.

Az együttműködés lehetséges területei:

1. Információátadás a gyermekekről

- Egyéni fejlődési sajátosságok, szokások, napirend, étkezési és alvási szokások megosztása.
- Esetleges érzékenységek, egészségügyi információk, nevelési igények átadása.

2. Közös szakmai megbeszélések

- Rendszeres konzultációk a pedagógiai és gondozási szemlélet összehangolására.
- Tapasztalatcsere a gyermekek beszoktatásának megkönnyítésére.

3. Kapcsolattartás a családokkal

- A szülők tájékoztatása a bölcsőde-óvoda átmenet folyamatáról,
- Közös szülői értekezletek vagy nyílt napok szervezése, ahol az óvónők és a gondozók együtt segítik a biztonságérzet kialakulását.

3. Közös programok szervezése

- Bölcsődés gyermekek látogatása az óvodában, közös játékos délelőttök.
- Az óvodapedagógusok betekintése a bölcsődei életbe a folyamatosság érdekében.

4. Az alapvető szokások, napirend és elvárások összehangolása

- A gyermekek érzelmi biztonságának erősítése
- Ismerős elemek átvétele az óvodai életbe
- Folyamatosság biztosítása a nevelésben-gondozásban.

Szociális segítővel, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolat

A gyermekvédelmi feladataink ellátása szempontjából legfontosabb együttműködő partnereink. A Szociális segítő kapocs közöttünk és a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat között, valamint közöttünk és a szülők között is. Segítségét kérhetjük enyhébb ügyekben, szociális jellegű problémák megoldásában (pl.: eljárásrendek, dokumentációk kitöltése, családlátogatás, stb.). Bonyolultabb, jelzést igénylő ügyekben segíti a kapcsolattartást a Gyermekjóléti Szolgálattal.

A Gyermekjóléti Szolgálat összefogja a gyermekvédelemben tevékenykedők munkáját, elősegíti az információcserét, egyfajta koordinátori szerepet tölt be. A szolgálat működésének fő célja, hogy elősegítse a gyermek családban történő felnevelését – tehát egyezik az óvodai célokkal. A szolgálat feladata, hogy együttműködjön az óvodával és elősegítse egy-egy gyermek problémájának a megoldását a sajátos eszközeivel. Ha az óvodán belül már nem tudjuk pedagógiai módszerekkel orvosolni az adott gyermek, család problémáját, akkor először a Gyermekjóléti Szolgálattal vesszük fel a kapcsolatot, élve jelzési kötelezettségünkkel. A gyámhatósággal, nevelőszülői felügyelővel, egy-egy családgondozóval,

gyámügyi munkatárssal is kapcsolatba kerülhetünk egy-egy eset kapcsán. Mindig a gyermek érdekeit képviseljük, és minden eszközzel segítjük a családban maradását, ha ez nem ellentétes a gyermek érdekeivel.

További kapcsolataink

- Pedagógiai Szakszolgálat, velük való kapcsolattartást a gyermekek érdekei megkívánják.
- Az egészséges életmód érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk a védőnővel és a háziorvosokkal.
- Művelődési ház és könyvtár, ugyanis különböző kulturális programjaink, rendezvényeink megvalósításában segítenek, s ez kölcsönös, hiszen mi is részt veszünk az általuk szervezett programokon.
- Pedagógiai Oktatási Központtal, hiszen a szakmai szolgáltatás nagy részét ezen intézmény biztosítja
- Helyi civil szervezetekkel: különböző alapítványokkal, egyesületekkel, közhasznú társaságokkal, közérdekű kötelezettségvállalást tevő személyekkel és egyéb gazdálkodókkal.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

1. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.
2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt: a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánosztható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti

játékkapcsolatok kialakulását.

3. A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlélekszámot, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az utánzás és a játék fejlődési szakaszai kisgyerekkorban

0 – 2 1/2 éves kor

A gyerek öntudatlanul teszi amit tesz. Nem gondolja meg, hogy mit tanul éppen, hanem elsősorban testi ügyességét gyakorolja teljes odaadással, fáradhatatlanul. Utánzással mindent úgy vesz át, ahogy az a környezetében él.

3 éves kor körül

Az öntudat ébredése: a gyerek felfedezi a saját lényét és az őt körülvevő világ közötti különbséget. Még úgy gondolkodik, ahogy a környezete. A játékban még nem együttműködő, mindent szeretne birtokába venni és kipróbálni. Érzelmeiben a környezetétől függ, mindent átvesz és mindenre reagál.

A 3. és az 5. életév között

Két új képesség jelenik meg: a gyerek fantáziája (belső képteremtő képessége) és az emlékezet gyerekkori formája. A totális utánzás gyengül és a fantázia segítségével változtatni kezd azon, amit megél. A sajátját – ami rá jellemző, ami belülről fakad – már bele tudja vinni a dolgokba. Bizonyos távolságtartás lép be a környezete és ő közé, kialakul a függetlenség elemi formája. A gyerek reagál a környezetéből jövő ingerekre, fantáziadús játékával építi belső világát. Külső dolgok és tárgyak adják a játékötleteit.

Céltól független tevékenységeket is végez, vagy nagyon gyorsan terv nélkül változtatja célját; három- négy évesen kezdi el felfedezni a másik embert, de még mindig saját magát figyeli, kezd adni- venni, elosztani, ehhez a szükséges tapasztalat öt éves kor körül fejlődik ki.

Az 5. és a 7. életév között

A gyerek végtagjai egyre ügyesebbé válnak. Aki eddig fantáziadúsán és kreatívan játszott, krízist él meg, mert hiányozni kezdenek – fogyóban vannak – az ötletei. Külső dolgok közvetlen indítása helyett fokozatosan mutatkoznak meg a jelei

annak, hogy maga tervezi a játékát. A belső képben kidolgozott előzetes elképzelés szerint keresi ki a gyerek a megfelelő anyagot és tárgyat a játékához, amely még mindig szoros kapcsolatban áll élményeivel és tapasztalataival. Érzéket fejleszt ki a többiek szükségletei iránt, másokért, másoknak is csinál dolgokat.

Játékfajták

Gyakorlójáték

A gyakorlójáték során a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker ismételésre készíti a gyermeket és ezek az újra ismétlések örömet jelentenek számára. A mozgásos gyakorlójáték során, a gyakori ismételtetéssel bizonyos mozgásokat begyakorol a gyermek (bújik, mászik, ugrik). A manipulációs gyakorlójáték nagy jelentőségű a gyermek szem-kéz koordinációjának fejlődésében (tépés, öntögetés, egymásra rakosgatás). A verbális gyakorlójátéknak szociális hatása is van a gyermekre.

Szimbolikus játék:

A szimbolikus játéknak nagy jelentősége van a gyermek személyiségfejlődésében, elsősorban szociális területeken. A gyermek, különböző mintákat követ, hozzá érzelmileg közelálló személyeket utánoz és érzelmileg közelálló helyzeteket él át, mely építő személyiségére, gazdagítja lelkivilágát, mélyíti kapcsolatait, megtanulja az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Fejlődik képzelete egy-egy kitalált történet eljátszásával, szervezőkészsége a játék megszervezésével, empátiája a társak érzelmeinek felfogásával, elgondolásaik megértésével.

Építő-konstruáló játék

Az építés konstruálás közben a gyermek átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitása. Tanulja és tapasztalja a rész-egész viszonyát, megtanul tervezni, szerkeszteni. A modelltől való építés- szerkesztés közben fejlődik megfigyelőkészsége, gondolkodása. Az építés-konstruálás elősegíti a szem-kéz koordináció fejlődését.

Szabályjáték

Fontos, hogy sok, mozgásos szabályjátékkal ismertessük meg a gyerekeket (bújócska, labdajátékok, szembekötösd). Az értelmező játékok (társasjátékok, dominók, kártyajátékok, logikai játékok) a gyermekek szociális és értelmi fejlesztését szolgálják.

Barkácsolás

Fontos, hogy a barkácsolás ne legyen öncélú, az elkészített eszközökkel játszhasanak, legyen azoknak funkciójuk. A barkácsoláshoz folyamatos gyűjtőmunka és az eszközök megfelelő elhelyezése szükséges, azért, hogy a gyerekek azokhoz hozzáférhessenek.

Bábozás, dramatizálás

A rendszeres, többször ismétlődő meseélményből dramatizálás, bábozás alakulhat ki. Az egyszerű mesék megjelenítésében legyünk résztvevők adjunk modellt egy-egy szereplő megformálásához. A bábozás először az óvónők előadásában jelenik meg. A bábozáshoz szükséges kellékeket a gyerekekkel készítsük el közösen. A gyerekek bábozzák, dramatizálják a meséket, hogy a meseélmény többoldalú örömszerzés legyen számukra.

Udvari játék:

Nagyon fontos színtere a gyermek játéktevékenységének. Alapfeltétele, hogy az udvar alkalmas legyen a szabad nagymozgásokra /futás, ugrálás, csúszás, mászás, stb./. Mivel a csoportszobában ezeket a mozgásokat csak korlátozott mértékben van mód gyakorolni /testnevelés foglalkozás/, ezért az udvaron ne szabályozzuk túl a gyerekeket, legyen lehetősége az önfeledt futkározásra, akár céltalanul is. Ennek megfelelően az óvoda udvarának nagy részét a gyermek játszótérül kell kialakítani. Erre a célra nagy felületen pázsitra van szükség. Az udvari játékhoz feltétlenül szükség van árnyékre, valamint kis játszóhelyekre, ahol zavartalanul játszhat a gyermek. Az udvari játékoknak olyanoknak kell lenniük, amelyek a 3-7 éves gyermekek mozgásigényének, magasságuknak, karjuk, tenyerük nagyságának megfelelnek, mozgásra ösztönzőek. Esztétikusak legyenek, természetes anyagból készüljenek.

Tanulást segítő játékok, játékba integrált tanulás:

Miután minden fejlesztés csak az életkorra jellemző fő tevékenységben végezhető eredményesen, óvodáskorban a tanulás valódi terepe is csak a játék lehet. A játékos feladatok vonzóak a gyermek számára, így tapasztalatszerzésre, cselekvésre, felfedezésre ösztönzik őket. Örömmel és önként vesznek részt az óvónő által kezdeményezett és irányított fejlesztő tevékenységben.

Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

1. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, a bábozás és dramatizálás eszközeivel is – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

2. Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A mese tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
3. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás során eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.
4. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással, illetve ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
5. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
6. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A fantázia

A gyerekekben természetesen megjelenő erőket (teljes figyelem az érzékelésben, utánzásos tanulás, fantáziadús játék) úgy kell segíteni, hogy a gyerek szabadon tudja azokat felhasználni s ezzel fejleszteni. Mindezekhez megfelelő környezet, tér és idő szükséges.

A modern élet szokásai és hatásai sokszor nem kedvezőek a gyermeki játék számára és a szabad tapasztalat megszerzésére. Nagyon szűk és kevés a szabad mozgástér – főleg a városi gyerekek életében –, miközben túl sok az élmény és az információ, amit feldolgozni „időhiány” miatt nem tudnak. Felgyorsult, rohanó világunkban kevés az idő arra, hogy a tárgyakkal, az emberekkel tartós kapcsolatot teremtsen a gyerek és érzelmi kötődést alakítson ki.

A technikai fejlődés folyamán áttekinthetetlenné vált az emberi munka érzékelhető folyamata. (Évtizedeken át a gyerek közvetlen környezetében, szeme láttára folytak a mindennapi létfenntartó tevékenységek, a tehénfejéstől a kenyérsütésig; a fonalak fonásától a szövéséig.) Ma már az óvodáskorú gyerek is a megfelelő tapasztalatok hiányában a televízióra, könyvekre, magyarázatokra, tanításokra szorul, miközben az életkorának megfelelő tanulási módszer (utánzásos tanulás, szabad játék) nem érvényesülhet. A felnőttek világából származó divatáramlatok kényszerítően irányítják, torzítják el a gyerek fantáziáját: élményekhez csak a megvásárolható holmik által juthat.

A mese a fantázia táplálója, a maga törvényeivel erkölcsi útmutató. Ha a mesének nincs valóságos viszonya az örök emberi lelki tartalmakkal, akkor a fantázia öncélúvá válik, nem ad lelki táplálékot, fantasztikum lesz s ezzel károsítja a gyerek belső világát.

Az irodalmi anyagok kiválasztása:

A mese és a vers az anyanyelv közegén át az emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, csodákkal és átváltoztatásokkal ráébreszti a gyermeket a világ megismerésére. Mindig többről szól, mint amit szavakkal kimond. Ezért nagyon fontos az igényes válogatás. Az irodalmi művek kiválasztásánál a fokozatosság elvét tartjuk szem előtt. Minden óvodapedagógus az adott csoportja összetételét figyelembe véve választhat a rendelkezésére álló magyar és külföldi, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek közül:

- Simogatók, tapsoltatók, höcögtető, hintáztatók, vigasztalók, lovagoltatók, altatók.
- Egyszerűbb szerkezetű állatmesék, tündérmesék.
- Hosszabb mondókák, kiolvasók.
- Találós kérdések, csúfolók, közmondások.
- Humoros, komikus művek, tréfás mesék.
- Bonyolultabb magyar népmesék és más népek klasszikus meséi.
- Magyar és külföldi szerzők meséi
- Népi mondókák, vidám rigmusok.
- Állathangutánzó és felelgetős mondókamesék.
- Egyszerű cselekményű mesék, ritmikus ismétlődésekkel.
- Ritmikus zenei hatású versek.
- Verses-mesék.
- Állatmesék és nagy tündérmesék.
- Folytatásos mesék, elbeszélések.
- Meseregények több napon át történő mesélése.

Az első időszakban ritmikus mozgással kapcsoljuk össze a verseket, mondókákat, amikor is a kisgyermek az óvodapedagógust utánozva kapcsolódik be.

Közvetlen kapcsolatot teremtünk a gyermekkel, amikor csak vele játszunk a felnőtt-gyermek (ölbeli) játékokat, ezzel erősítvén érzelmi biztonságérzetét, bizalmát irántunk.

Ének, zene, népi játék, tánc

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenységek

során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
4. A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.
5. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
6. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Óvodánkban népi tánc foglalkozásokat szervezünk.

A foglalkozások dalanyaga:

- mondókák
- énekes gyermekjátékok
- műdalok
- zenehallgatás anyaga

Zenei képességfejlesztés anyaga:

- egyenletes lüktetés
- dalok és mondókák ritmusának kiemelése
- ritmusvisszhang
- tempótartás
- gyors és lassú közötti különbségének felismerése és alkalmazása
- egyszerű játékos mozgások egyöntetű, esztétikus végzése
- ütőhangszerek használata a lüktetés és ritmus kifejezésére
- halk-hangos közti különbség

- magas-mély hangok (beszéd, ének, hangszer) felismerése és térbeni érzékelése
- különböző zörejek, hangszínek megfigyelése, felismerése
- dallamfelismerés
- dallamok kitalálása versekhez, mondókákhoz, énekes beszélgetés
- dallambújtatás
- néhány hangszer hangjának megismerése.

A kezdeményezések anyagát mindig az óvónő választja ki a csoportjába járó gyermekek fejlettségi szintjének, életkorának, egyéni képességeiknek figyelembevételével. Mindezt úgy kell összeállítani, hogy minden gyermek élményhez jusson, örömét lelje az éneklésben, zenélésben, táncban, és mindemellett fejlődjön zenei képessége és kreativitása. Az óvodapedagógus hangszeres játékaival színesítheti a zenehallgatási anyagot.

A kezdeményezések kötetlenek, a tevékenységen való részvétel és annak időtartama a gyermek fejlettségétől, korától, motiváltságától függ. Addig vesz részt benne, amíg igényli (főleg a kicsiknél).

Mozgásfejlesztés a zenei nevelés folyamatában:

A mozgásos játék, az együttes táncmozdulatok örömteli végzése közben fejlődik a gyerekek nagymozgása. A zene segít ebben, hiszen a dal ritmusa, lüktetése önmagában mozgásra serkent. Egyensúlyérzékük fejlődésével párhuzamosan éreznek rá fokozatosan a mozgás ritmusára, ez a ritmikus mozgás visszahat, erősíti az egyensúlyérzékelést. Az oldaliság ismerete, fejlesztése a páros játékok, táncok közben is alakul. A tapsoltatók, a tenyérsimogatók, a láblógatók, a ritmikus mozdulatok, a különböző testrészek megismerését nagyban segítik. A térérzékelés fejlesztésére tág lehetőséget biztosít a zenei nevelés is. A dalos játékok és táncok közben alapvető szerepet játszik a tér mozgásos alakítása:

- téri irányok bemozgása;
- különböző téri helyzetek mozgásos megélése;
- térformák kialakítása
- egyensúlyérzék fejlesztése.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi-munka

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi-munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a

tehetségek felismerésére.

2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, jelentsen örömforrást, valamint alakítsa ki a gyermek igényét az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképeségek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér- forma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézi-munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
5. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.
2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok spontán és szervezett mindennapos alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos

szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség – fejlődésére.
4. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.
5. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Külső világ tevékeny megismerése

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
2. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.
3. A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
4. Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Külső világgal, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos jeles – és világnapok

Víz világnapja - március 22.

Madarak, fák napja – május 10.

Föld napja - április 22.

Állatok világnapja – október 4.

Zenei világnap, Idősek világnapja – október 1.

Nemzetközi hulladékgyűjtő nap/autómentes nap– szeptember 23. – szelektív hulladékgyűjtés bemutatása, elindítása lehetne (Takarít a világ - szeptember 3. hétvégéje)

A csoportban dolgozó óvónők szabadon választhatják ki, hogy mely jeles napokkal bővítik illetve színesítik a gyermeke hétköznapijait. A pedagógusok egy-egy témában projektet tervezhetnek.

A természetvédelem, a környezetvédelmi nevelés szervesen beépül az óvodai nevelés egészébe. A feldolgozás során fontos rendezőelvek az évszakok, a helyi sajátosságok, a spontán lehetőségek kihasználása.

Közvetlen környezetvédelem, állatvédelem, föld, levegő, víz védelme

- Közvetlen környezetüket, tartsák tisztán, rendben.
- Ne dobálják el a szemetet.
- Segítsenek a hulladékgyűjtésben, ismerkedjenek a szelektív gyűjtési móddal, az újrahasznosítással.
- Szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása, végzése a csoporton belül keletkezett szemét vonatkozásában
- Vegyenek részt az óvoda udvarának szépítésében (Pl.: levelek, ágak összeszedése, virágoskert, veteményeskert gondozása, stb).
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése a talaj-, a víz-, a levegő szennyeződése és az élőlények összefüggésében
- Ne bántsák, ne tapossák el a bogarakat, rovarokat.
- A madarak védelme, etetése télen.
- Óvják a fákat és a többi növényt. Tudják, hogy csak a lehullott ágat, gallyat, termést, levelet gyűjthetik.

Táj- és településvédelem

A természet épített értékeit közvetlen környezetükben ismerjék meg, tudatosodjon, hogy ezeket óvni, védeni kell (szobrok, épületek, stb.)

Lehetőség szerint ismerjék meg séták, kirándulások alkalmával (család szerepe) a településünk természetvédelem alá tartozó értékeit (pl.: Kastély, Körös-Maros Nemzeti Park)

Hagyományörzés: a „zöld ünnepek” illetve a népi hagyományokkal való ismerkedés, azok ápolása stb.

Matematikai játékok

Célja:

A környező világ mennyiségi viszonyainak, formáinak megismertetésével, matematikai összefüggések felfedeztetésével, logikus gondolkodás fejlesztésével felébreszteni a gyermekben a matematikai érdeklődést.

Tevékenységek, cselekvések során mélyüljenek képességeik, melyek hozzásegítik őket, hogy pozitív viszony alakuljon ki bennük a későbbi matematikához.

A gyermekek tér-, sík-, és mennyiségsszemlélete, valamint ítélőképessége alakul, fejlődik

Értelmi képességek fejlődnek

Az értelmi képességek fejlesztése:

Az értelmi képességek a cselekvés és megismerés feltételei, melyek a cselekvés és megismerés közben fejlődnek. Ezeknek a képességeknek a fejlettsége befolyásolja a matematikai ismeretszerzést, a feladatmegoldást és egyúttal a kezdeményezések által maguk is sajátosan fejlődnek.

Fontos feladatunk a matematikai tevékenységek során:

- az érzékelés és észlelés fejlesztése
- a megfigyelés fejlesztése
- a figyelem fejlesztése (szándékos figyelem kialakítása)
- az emlékezet fejlesztése (szándékos felidézés kialakítása)
- a képzelet fejlesztése
- a gondolkodás fejlesztése (a szemléletes cselekvő gondolkodástól a szemléletes képszerű gondolkodáson keresztül az elvont fogalmi gondolkodás előkészítéséig, a nyelvi gondolkodás szintjéig kell eljuttatni a gyerekeket.)
- a gyermekek beszédképességének fejlesztése a matematikai kifejezőképességük növelésével.

Munka jellegű tevékenységek

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.
2. A gyermek, munka jellegű tevékenységének sajátosságai:
 - a) örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység,
 - b) a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége, és
 - c) a közösségi kapcsolatok a kötelesség- és felelősségvállalás alakításának eszközei, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzások, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.
3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - a) az utánzások minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
 - b) a spontán játékos tapasztalatszerzés;

- c) a játékos, cselekvéses tanulás;
 - d) a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
 - e) az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
 - f) a gyakorlati problémamegoldás.
5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
 - a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:
 - a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
4. Az egészségesen fejlődő gyermek:
 - a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző

mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

- b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolaérettség

A **fizikai, testi változások** a legszembetűnőbb jelei az iskolaérettségnek, melyek ebben az életkorban radikálisan jelentkeznek a gyerekeknél:

A test arányai megváltoznak, s ennek következtében a gyerek fizikai képességei is. Nem csupán a nagy, aktív mozgásokban jelennek meg új elemek, mint például az, hogy tud szökdecselni, fél lábon ugrálni, labdát dobni és elkapni, masírozni, hanem a legaprólékosabb mozgásokban is finomodik az ügyessége, tud már csomót és masnit kötni, gombolni, varrni.

A **szociális viselkedésben is** fejlődés tapasztalható:

A gyerek belső világa erősebb lesz a külsőhöz képest. A játéka céltudatos és tervezett, a tárgyakhoz való kapcsolódása megváltozik, konkrét célokra inkább a speciálisan erre készített eszközök megfelelőek számára. A barátságai már hosszabb ideig tartanak, elfogadott tagja az egész csoportnak. Arra is van már

érzéke, önuralma, hogy a másinak szót fogadjon, ajánlott tevékenységbe is be tud kapcsolódni. A gyermek belső egyensúlya engedi, hogy a különböző helyzetekhez alkalmazkodjon. Képes arra, hogy utasításokat hajtson végre, kötelességeket vállaljon, melyeknek teljesítése örömet szerez neki és önbizalmát növeli.

Alkotó tevékenységeiben is megfigyelhetjük az érettség jeleit:

Rajzaiban törekszik a tudatos komponálásra, figyelme a vonalról a felületre, a színekre helyeződik át, részletesebben kidolgozott emberformát rajzol, rajzaiban megtalálható a szimmetria.

Érzelmi élete is sokkal összetettebbé válik. Szereti elmesélni álmait, szeret sugdolózni, titkot tartani; mindez azt mutatja, hogy kezd különbséget tenni a külső és a belső világ között, a kívánság és a valóság között. Érzelmeit jobban kezeli, kevésbé adja át magát viharos érzéseknek, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik. Vágyik arra, hogy a felnőttben követendő és követhető tekintélyt lásson, akit szeretetből megajándékozhat bizalmával.

Gondolkodásában is új tartalmak jelennek meg:

Az iskolaérett gyermek képes igazi kérdéseket feltenni, 10-15 percig koncentrálni szabadon vállalt munkájára, valamilyen feladatra, tárgyra, összefüggésekben gondolkodni, valamit pontosan megmagyarázni, folyamatosan tisztán beszélni. A gyermekben kialakul az ok-okozati gondolkodás, helyesen használja a múlt időt, emlékezete tudatossá válik. Mindezek képessé teszik őt arra, hogy a későbbiekben új gondolati struktúrákat fogadjon be. Most már várja az iskoláskor tanulási formáit.

Inkluzív pedagógia – integráció – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az európai uniós állásfoglalások fokozottan hangsúlyozzák a társadalmi méretű integrációt, azt az elvet, hogy hátrányos helyzete, speciális problémái miatt csoport vagy egyén ne legyen a társadalomban hátrányosan megkülönböztetve, vagy bármilyen módon kirekesztve. Így napjainkban a pedagógiai munka egyik legnagyobb kihívása az integráció sikeres megvalósítása lett. Az esélyegyenlőség biztosítását és a társadalmi befogadást a sajátos nevelési igényű gyermek intézményes nevelésének kezdeti, korai szakaszában kell elkezdeni.

Az integrált nevelést szabályozó törvények:

- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény (1998. évi XXVI. Törvény)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény 47.§
- A 32/2012. (X. 08.) EMMI rendelet 1. Sz. melléklete a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelési irányelve
- Intézményi Alapító Okirat

Ezekből a törvényekből egyértelműen kiderül, hogy a fogyatékos személynek alapvető és alkotmányban biztosított joga van az oktatáshoz és a neveléshez. A Köznevelési Törvény kimondja, hogy az óvodai nevelésben a többi gyermekkel együtt vesz részt a fogyatékos személy, amennyiben ez fejlődése, képességei kibontakoztatása szempontjából előnyös.

Az integráció az a folyamat, amely a fogyatékos – nem fogyatékos gyermekek közötti interakció maximális megvalósítását célozza. Vagyis a **hangsúly nem a pusztán együttlétén, hanem az együttes tevékenykedésén, a közös játékon, a közös tanuláson, a kölcsönös kommunikáción van.** A fogadó és a beilleszkedő fél számára ez egyaránt alkalmazkodást tesz szükségessé.

A fogyatékos gyermekek sajátos nevelési igényeit Szakértői **Bizottságok** állapítják meg. Az országos szakértői bizottságok a látásvizsgáló, a hallásvizsgáló, a beszéd-, valamint a tanulási képességet vizsgáló bizottságok.

A szakértői bizottságok végzik a vizsgálatot, mely alapján szakértői véleményben javaslatot tesznek a gyermek különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és az ellátáshoz kapcsolódó szakember szükségletre. A vizsgálat csak a szülők egyetértésével történhet. A szakértői bizottság kijelöli a gyermek állapotának szakmai szempontból leginkább megfelelő intézményt.

A 15/2013. 22. § (2) EMMI rendelet előírja a gyermekek kötelező felülvizsgálatát. A kötelező felülvizsgálat időpontjának meghatározásakor figyelembe veszi a gyermek életkorát, a sajátos nevelési igényének típusát, a nevelés – oktatás formáját, tehát az intézményes ellátás időtartama alatt a gyermek fejlődését nyomon követi. Ha az előírt felülvizsgálat elmarad, hatályát veszti a gyermek jogosultsága mindazon ellátási formákra, kedvezményekre, amelyek őt a szakvélemény alapján megilletik, s ezzel együtt az intézmény fenntartója is elveszíti jogosultságát a támogatásra.

A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV Törvény 4§ 23. nagy figyelmet fordít a **sajátos nevelési igényű gyermekek** eredményes fejlesztésének biztosítására.

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”³

Óvodánk az egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelését vállalja.

³http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100190.TV

Célunk: Az integrált nevelés során olyan óvodai légkör kialakítása, ahol a pozitív visszajelzés, a bizalmas és érzelem gazdag kapcsolat segíti a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését.

Feladataink: A gyermekek egyéni fejlesztésének nyomon követése során nagy figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, hátrányaik leküzdésére. Munkánkhoz igényeljük logopédus és pszichológus, ill. a gyermek speciális hátrányait megsegítő gyógypedagógus együttműködését, ajánlását a fejlesztendő területek megjelölésével. A csoportnaplóban, a heti tervben rögzítjük az általunk készített, egyénre szabott fejlesztési terveket, feladatokat.

Habilitációs, rehabilitációs tevékenységeink közös feladatai:

A fejlesztés céljait megfogalmazó gyógypedagógiai – orvosi - pszichológiai komplex vizsgálatdiagnózisára épülve:

- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk segítése,
- az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése,
- az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermekek támogatása.

„Habilitáció: Gyógypedagógiai értelmezés szerint a rehabilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyre irányul. Olyan, a társadalom által biztosított, szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

Rehabilitáció: helyreállítás, visszaállítás; tágabb értelemben minden olyan szervezett társadalmi tevékenység, amely az önhibáján kívül hátrányos helyzetbe került személyek társadalmi újra beilleszkedését (integrációját) segíti elő.”⁴

Elvárások az integrált nevelésben együttműködő óvodapedagógus felé:

- magas szintű pedagógiai-pszichológiai képességekkel rendelkezik, mint pl. elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség,
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
- a tevékenységek, foglalkozások során a gyermek diagnózisában szereplő javaslatokat beépíti, az adott szükséglethez igazodó módszert megválasztja,

⁴<http://gyogypedagogiajegyzetek.hupont.hu/>

- a nevelési helyzetek, problémák megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermekhaladását,
- javaslatot tesz az egyéni fejlesztéshez igazodó módszerek alkalmazására, a gyermek szükségleteihez igazodó környezet kiválasztására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd) eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógussal, figyelembe veszi tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel,
- szükség esetén részt vesz a befogadó közösség felkészítésében.

Igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény, pedagógiai szakszolgálat, ill. pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, segítségét.

Az integráció lehetővé teszi, hogy már az óvodai életszakaszban megismerkedjenek a gyermekek a mássággal, elfogadással és megtanulják pozitív módon kezelni. A sérült gyermek számára az épekkel való együtt nevelkedés lehetőség, mert fejlődésükben nagy szerepe van az utánzásnak.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretszerezést, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképeség- zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Feladat:

- A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképeség- zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott

szakmai módszerek alkalmazásával.

- A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
- Megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.
- Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlesztése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe valóbeilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség háttérben részképesség zavar, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, figyelemzavar, pszichikus funkciók kialakulatlansága, valamint ezek halmozott előfordulása áll fenn. Nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket, funkciógyengeségtől a komplex személyiség és tanulási zavarig terjednek.

Tanulási zavarok főbb formái: dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, kevert típus.

Beilleszkedési és magatartási nehézség főbb formái: hiperaktivitás, figyelemzavar, impulzivitás, magatartási zavarok (idegrendszer csökkent terhelhetősége), oppozíciós zavar, emocionális zavarok, szocializáció zavarai, TIC zavarok, stb.

Fejlesztési formák

	Egyéni fejlesztés	Mikro csoportos fejlesztés	Fejlesztés csoportban
Helyszín	az óvoda épületében erre a célra biztosított szoba	csoportszoba, tornaszoba	csoportszoba, tornaszoba
Fejlesztést végző szakember	gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus, óvodapedagógus	óvodapedagógus, gyógypedagógus	óvodapedagógus

A fejlesztés alapelvei:

- A gyermekek sikerélményhez juttatása,
- az egyéni fejlődési ütemhez történő alkalmazkodás,
- játékos tevékenységekkel történő fejlesztés.

Differenciálás: a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése. A differenciálás az a folyamat, amelynek során a pedagógus – függetlenül attól, hogy van-e a csoportjában fogyatékos gyermek vagy nincs – a fejlesztési folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítja. Az egyénekhez igazodás, a fogyatékosok jelenlététől függetlenül a csoport valamennyi tagjának kedvező. Törekedni kell a gyermekekhez legjobban illeszkedő eljárások megvalósítására.

A szülők szerepe alapvető és lényeges, sőt nélkülözhetetlen eleme az integrációs folyamatnak. Az együttnevelés mindennapi megvalósulásának és a gyermek eredményes fejlesztésének legfőbb feltétele a pedagógus és a fejlesztőpedagógus együttműködése.

A közösségbe történő beilleszkedés szempontjából fontos a csoporttársak el- és befogadóképessége.

Tehetséges gyermekek

„Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létre hozni.” (Harsányi, 1988)

Az Országgyűlés a 126/2008. OGY határozatában elfogadta a Nemzeti Tehetség Programot, melyet egészen 2028-ig kiemelt feladatként kezel. Fontosnak tartja az átfogó tehetséggondozást, melynek első lényeges lépcsőfoka a kora gyermekkorban történő tehetségsíra felismerése és kibontakoztatásának elindítása. A törvény megerősíti, hogy minden gyermek érdeklődését, adottságait figyelembe kell venni a nevelés során, segíteni kell a tehetségek felismerését, kiteljesedését.

Hisszük, hogy minden gyermek kiemelkedően jó valamiben, csak lehetőséget kell adnunk a ”tehetségsírák kibontakozására”.

Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett a gyermekek tehetségének kibontakoztatásában.

A tehetséggondozás alapelvei, célja, feladatai

Tehetséggondozás alapelvei

- Óvodáskorban elsősorban tehetségigéretekről beszélhetünk.
- A gyermekek érdeklődésére, motivációjára építve tervezzük meg speciális műhelyeink indítását.
- Olyan szeretetteljes légkör megteremtésére törekszünk, amelyben a gyermekek erős képességeikre támaszkodva, a tehetséggel összefüggő gyenge terület erősítését valósítjuk meg, komplex személyiségfejlesztés során, feltöltődés, pihenés lehetőségének biztosításával.

- A gyermek fejlődési ütemének, egyéni sajátosságainak szem előtt tartjuk.
- A tehetséggondozás során is elemi szükségletként jelenik meg a játék. A játékos elemek minden tehetségterületen megalapozzák, színesítik, kiegészítik a tehetséggondozás folyamatát.
- A tehetségműhelyekben komplex nevelés folyik: a gyermek tehetségígéretes adottságai mellett teljes személyiségét is fejlesztjük.
- A műhelymunkák során olyan légkört teremtünk, hogy a csoportjából kilépő gyermek megtalálja a helyét, örömmel érkezzon, baráti kapcsolatokat létesítsen, és élményekkel telve távozzon a foglalkozásokról.

Tehetséggondozás célkitűzése

- Az óvodánkban utolsó évet járó, minden iskolába menő gyermek (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is) az átlagon felüli adottságai, kreatív adottságai, motivációs adottságai alapján kerüljön be speciális tehetséggondozó műhelyeinkbe (esélyegyenlőség biztosítása).
- A tehetséggondozó pedagógusaink folyamatos képzése.

A tehetséggondozás folyamata az óvodánkban

A „tehetségígéretes” fejlesztése, intézményünkben 2 formában megjelenő pedagógiai folyamat:

- **Csoporton belüli tehetséggondozás:** a „tehetségígéretes” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányuló óvodapedagógiai folyamat.
- **Gazdagító műhelyfoglalkozások:** a „tehetségígéretes” speciális érdeklődésére épülő gazdagító műhelyfoglalkozások.

Az óvodapedagógus mindennapi tehetséggondozási feladatai a csoportban:

- Az életkori és fejlődéslélektani szempontok figyelembevételével tervezi és szervezi tevékenységeket.
- Probléma felvetésekre, a problémák azonosítására, a szituációk kezelésére és a kreativitás fejlesztésére lehetőséget teremt.
- A cselekvő játékos tapasztalatszerző tevékenységek szervezésével a produktumok létrehozásával, konkrét személyre szabott, fejlesztő hatású értékeléssel támogatja a reális énkép kialakulását, a belső kontroll megerősítését.
- A tevékenységek választhatóságával fokozzák az önállóságot.

A tehetség azonosítás elvei:

- 3 éves kortól, a gyermekek óvodába lépésük pillanatától kezdve az óvodapedagógusok megfigyeléseket végeznek. Kiemelten kezelik a tehetségigéretekre jellemző tulajdonságokat, az átlagon felüli adottságokat.
- Az első két – három évben csoporton belül egyéni tehetséggondozásban részesülnek a gyermekek.
- 5-6 éves korban az óvodapedagógusok minden gyermekről javaslatot tesznek a műhelybe sorolásra, melyet adatlapon rögzítenek.

Adatlap tartalma:

- A gyermek tehetségigéretere utaló személyiség tulajdonságai, jellemző jegyei.
- A gyermek átlagon felüli speciális adottságai
- A gyermek motivációs adottságai
- A gyermek kreatív adottságai
- Melyik tehetségműhelybe javasolják és miért

Az azonosítást minden év májusában készítik. Az azonosítás dokumentumai:

- Fejlődési napló megfigyelései
- Anamnézis lap szülői megfigyelése

A beválogatás elvei:

A beválogatás folyamatát a tehetségműhelyeket vezető óvónők végzik a kidolgozott írásos dokumentáció alapján.

A tehetségműhelyt irányító pedagógusok az azonosító dokumentumok áttekintése alapján személyesen megfigyelik a műhelybe azonosított gyermekeket.

A kiválasztott gyermekekről egyeztetnek az óvodapedagógusokkal, tájékoztatják a szülőket.

A Tehetséggondozó műhelyek működése:

- a tehetséggondozó műhelyekben (differenciált fejlesztőcsoport) 5-6-7-éves korú gyermekek részére biztosítjuk a fejlesztést
- a műhelyfoglalkozások minden nevelési év október 01-től május 31-ig tartanak
- a foglalkozások heti rendszerességgel vannak megtartva
- a tehetséggondozó programban a gyermekek létszáma 10 fő lehet
- egy foglalkozás kb. 30-40 perc játékos fejlesztés
- a szülők egyetértésével minden gyermek az óvodapedagógusok által megfigyelt legjobb adottságának megfelelő műhelymunkában vehet részt,

- a műhely vezetését óvodapedagógus végzi,
- egy óvodapedagógus egy tehetséggondozó műhely munkáját vezeti

Az aktuálisan működő tehetségműhelyekről az óvodapedagógusok adnak tájékoztatást a szülői értekezleten. Az adott területen kiemelkedő teljesítményt mutató gyermekeket a számukra legmegfelelőbb műhelybe javasoljuk.

A tehetségműhelyek komplex tehetséggondozó program alapján működnek, melyet a műhelyvezetők készítenek el. A műhelymunka dokumentációját a műhelynaplókban vezetik. A műhelyekben pedagógiai asszisztens támogatja a gazdagító program megvalósulását.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a gyermek, aki esetében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A§ (1)-(2). bekezdése alapján a gyámhatóság megállapítja azt.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok koordinálásáért a gyermekvédelmi megbízott a felelős, feladatait a gyermekvédelmi fejezet tartalmazza.

Munkánkat az integráció területén akkor tekintjük sikeresnek, ha a hozzánk járó sajátos nevelési igényű gyermekek a mi óvodánkat elhagyva az általános iskolában, majd a középiskolában megállják a helyüket.

Óvodai fejlesztő program – a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésére

Célok:

- Az óvoda körzetében élő valamennyi 3-7 éves HH/HHH gyermek rendszeresen járjon óvodába, ahol megfelelő minőségű óvodáztatással, tudatos óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyermekek iskolai sikerességét, egyenlő esélyét az iskolakezdéshez.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Együttműködő partneri kapcsolat kiépítése - a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, Szakmai és Szakszolgálatokkal, Általános Iskolákkal, Civilszervezetekkel – annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése, szociális támogatása sikeresen valósuljon meg.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- Anyagi támogatás lehetőségeinek ismertetése

- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- Differenciált fejlesztés
- Egészségnevelés
- Igény szerint ügyelet biztosítása: szülői értekezletek és fórumok időtartama alatt
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása

Szülőknek felajánlott segítség:

- Szülői fórum – neveléssel, életvitellel kapcsolatos tanácsadás
- Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott napok, kézműves délutánok, gyógynövénykert gondozás, stb.

A három év alatti gyermekek gondozása-nevelése

Intézményünk biztosítja a 2,5 éves gyermekek óvodai ellátását is, amennyiben van szabad férőhely. A feladatrendszer úgy állítjuk össze, hogy az ilyen korú gyermekek szükségleteit ki tudjuk elégíteni.

Célunk:

- A sokoldalú, harmonikus fejlődés biztosítása, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- A családi neveléssel együtt közösen megvalósítani a gyermek fejlődését.
- Gondoskodni az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor – specifikus alakításáról,
- továbbá a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető **JÁTÉKRA** és **MESÉRE** és e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltségterületek közvetítéséről.

Feladataink:

- Egészséges testi fejlődés elősegítése, érzelmi fejlődés és szocializáció segítése, megismerési folyamatok fejlődésének segítése.
- Magas színvonalú gondozó-nevelőmunka biztosítása a gyermekek számára
- Befogadásuk, beilleszkedésük segítése a gyermek közösségbe.

Hagyományápolás, ünnepek, rendezvények

Az **ünnepi előkészületek** a csoportban zajlanak. Az ünnephez kapcsolódó változatos tevékenységekkel, dalos játékokkal, versekkel, mesékkel, együtt játszással, tervezgetéssel fokozatosan ráhangolódnak a gyermekek az ünnep tartalmára.

A néphagyományok tartalmát elsősorban népi mondókákon, dalos-, ügyességi játékokon keresztül közvetítjük.

Az **ünnepi előkészület tevékenységi lehetőségei**: dalos játékok, mondókázás, mesélés, sütés- főzés, ajándékkészítés, rajz, kézi munka, terem díszítése, asztali dísz készítése, takarítás, közös játék másik csoportba járó gyermekekkel, kirándulás.

Igyekszünk bevonni a szülőket is az előkészületekbe, előrelátó tervezéssel, jó szervezéssel biztosítjuk a nyugodt tevékenykedés lehetőségét.

Az **ünnep** jó hangulatú együttlét, a gyermekek számára értéket közvetítő programokkal, mely közös óvodai programmal zárul.

Az óvoda hagyományos ünnepei

Az óvoda hagyományai, ünnepei, rendezvényei színesítik a gyermekek óvodai mindennapját, lehetőséget adnak a néphagyományok megélésére. A programok szervezése és megvalósítása a dolgozók összehangolt tevékenysége által valósul meg.

Az óvodapedagógus feladata:

- az óvoda hagyományos ünnepeinek hangulati előkészítése, megszervezése, lebonyolítása
- az ünnep hangulatához illő eszközök, dekorációk készítése
- az ünnep zavartalan, sikeres lebonyolítása
- a születésnapok-, névnapok csoportszintű megünneplése
- a szülők bevonása az ünnep előkészületeibe, esetleges lebonyolításába.
- együttműködés az SZMK tagokkal a szervezés, lebonyolítás folyamatában

Az óvodai gyermekközösséghez kapcsolódó ünnepek, jeles-, és zöld napok

Születésnap, névnap: Csoportszintű ünneplés, a csoport egyedi szokásokat is bevezethet, melyek összhangban állnak az óvoda- és az országos pedagógia program értékrendjével.

Családi nap

Vidám összejövétel szülőkkel, gyermekekkel, rokonokkal. Helyi mesterségek bemutatója, kézműves foglalkozások, sportverseny, közös néptánc, népi játékok, tombola, zenés műsor.

Mihály napi vásár

Hagyományápolás; kirakodó vásár, vásári jelenetek

Szüret

A helyi adottságok, lehetőségek kihasználásával a lakóhely iránti kötődés kialakítása. Elősegíti a település hírnevének, természet adta kincseinek, a szőlőművelés megismerését. Gyermekek részvétele szőlő- vagy gyümölcs szüreten, préselés, mustkészítés.

Idősek napja - Idősek köszöntése

Állatok világnapja

Séták, kirándulások. Vetítés, vetélkedők, gyűjtés, kiállítás. Termésbábok, montázs készítés, rajzverseny.

Helyi értékek megismertetése: a Réthy Zsigmond emlékkiállítás, a Pusztakiállítás, a „Kígyósi legelő”, a „Nagygyöp”

Márton napi lámpás felvonulás

Libás játékok, mondókák. Óvodaszintű ünneplés. A résztvevők megvendégelése.

Mikulás

A Mikulás várás hetében ellátogatunk a Mikulás házhoz, a gyerekek levelet küldenek a Mikulásnak, amit a kihelyezett Mikulásládába helyeznek el. A felnőtt önkéntesek gyermekrajzokkal díszítik a Mikulásház falát.

Karácsony

Advent, ráhangolódás, várakozás.

Adventi naptár készítés, gyertyagyújtás, mézeskalács sütés, csoportszoba folyamatos díszítése a gyermekekkel közösen.

Adventi szülői kör, ajándék készítés, beszélgetés. Közös karácsony, a nagycsoportosok betlehemes játéka. Látogatást teszünk a Munkás Szent József templomban.

Farsang

Jelmezes télbúcsúztató vidám mulatsággal, tréfás versekkel, dalokkal, táncba hívó mondókákkal, versengésekkel.

Március 15. Nemzeti ünnep

Ráhangolódás az ünnepre: nemzeti zászló, kokárda, csákó, pártá, ló, kard készítése. Ünnepi versek, énekek.

Óvodai ünnepség: ünnepi ruha, nagycsoportosok műsora. Megemlékezés a Kossuth szobornál. Himnusz meghallgatása

Húsvét

Néphagyományok ápolása, (tojásfestés, tojáskeresés, locsolkodás).

Föld Napja (április 22):

A természet védelmének, szerepének hangsúlyozása. Séták, kirándulások, fa- és virágültetés.

Anyák napja

A gyermekek felkészítése, érzelmi ráhangolása az ünnepre. Ajándék készítés.

Madarak és fák napja (május.10.)

Séta a kastélyparkba, Kígyósi nagyerdőbe, madárgyűrzés

Gyermeknap

Kirándulások, versengések, zenés műsor külső előadókkal, szülői segítséggel.

Óvodai majális

Májusfa állítása, /évszakkal kapcsolatos versek, énekek, játékok/.

Óvodai ballagás

Nagycsoportosok búcsúzója.

Az óvoda ünnepeinek és egyéb rendezvényeinek sok éves helyi hagyományai vannak. Feladatunk, hogy a helyi nevelési programunk keretében e kedves, szeretetteljes, szép hagyományok tovább éljenek, azokkal az értékekkel, amelyek csak a mi óvodánkra vonatkoztathatók.

Büszkén mondhatjuk el, hogy óvodánkban egyetlen ünnep vagy más program sem formális. Minden soron következő aktualitásnak megvan a maga érzelmi, hangulati vetülete. Ez azt jelenti, hogy az óvoda

nevelőtestülete, beleértve a technikai dolgozókat is sokat tesznek azért, hogy ünnepeinkkel valóban azt a tartalmat örökítsük át a kisgyermekre, amelyek évtizedek óta hagyományai az adott időszakoknak, alkalmaknak.

Gyermekvédelem

Gyermekvédelmi megbízott: főigazgató

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Az óvoda feladata, hogy a gyermekek igényéhez igazodva biztosítsa:

- a gyermekek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a szociális hátrányokat segítő pedagógiai tevékenységet,
- az együttműködés kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.

Céljaink:

- A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.
- Kiemelten a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászoruló körében.
- Szoros kapcsolat kialakítása a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő családokkal.
- Esélyegyenlőség biztosítása

Figyelembe vesszük:

- A differenciált fejlesztés lehetőségeit a hátrányos helyzetű és a nehezen kezelhető gyermekek számára.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátását a helyi nevelési programban leírtak betartásával végezzük.

Gyermekvédelmi feladatok

Határidő	Feladat	Felelős
augusztustól folyamatosan	Igény szerint részvétel családlátogatásokon, konzultáció a szülőkkel és a csoport óvónőivel.	gyermekvédelmi felelős, csoport óvodapedagógusa
szeptember 1.	Térítésmentes étkezési térítésre feljogosító dokumentumok begyűjtése az érintett szülőktől.	IKSZT munkatársa
szeptembertől folyamatosan	Szükség és igény szerint konzultáció a szülőkkel, családsegítővel , fenntartóval. A gyermekvédelmi szempontból veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és nehezen nevelhető gyermekek feltérképezése, ezekről feljegyzés készítése, folyamatos nyomon követésük.	gyermekvédelmi felelős, csoport óvodapedagógusa
szeptembertől folyamatosan	Tanulási nehézséggel, magatartászavarral és beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek feltérképezése, vizsgálatuk kezdeményezése.	gyermekvédelmi felelős, csoport óvodapedagógusa
szeptember	Kapcsolattartás a Gyermejkölési Szolgálattal, részvétel a jelzőrendszeri/szakmaközi értekezleteken. Gyermekek szexuális bántalmazása	gyermekvédelmi felelős
November	A Család- és Gyermejkölési Szolgálat szakmaközi megbeszélése. Gyerme orvosok beszámolója	gyermekvédelmi felelős
December	A Család- és Gyermejkölési Szolgálat szakmaközi megbeszélése.	gyermekvédelmi felelős
február	Nevelőtestületi tanácskozáson beszámoló a gyermekvédelmi tevékenységről.	gyermekvédelmi felelős
április hó	Óvodai beiratkozás előkészítése, gyermekvédelmi adatok frissítése	főigazgató
május hó	Gyámügyi beszámoló készítése	főigazgató

Óvodánk ellenőrzési, értékelési rendszere

Az ellenőrzés és értékelés célja a pedagógiai gyakorlat segítése és fejlesztése.

Értékelési rendszer részei:

- a munkavégzés meghatározott értékelési szempontjai alapján történő értékelés (6 központilag meghatározott, 1 intézményi szempont)
- személyre szabott szakmai követelmények, azaz teljesítménycélok (pedagógus 3 db, vezető 4 db) adott nevelési évre történő meghatározása, majd azok év végi értékelése

Az értékelés elvégzése munkáltatói jogkör. Ennek okán, pedagógusok esetében az értékelést az igazgató végzi, igazgató esetében a fenntartó képviselője, vagy az általa megbízott személy.

Fontos az objektív értékelés, amely alaposítást, körültekintést igényel. A gyakorlati munka elemzése során elsődleges szempont az önálló munka tiszteletben tartása, a módszertani szabadság biztosítása, a pozitív megerősítés, az elfogadott elvek számonkérése.

A teljesítmény értékelést jogszabályi feltételeit a 18/2024 (IV.4.) számú, a pedagógusok teljesítményértékeléséről szóló BM rendelet tartalmazza. A teljesítmény értékelés az Oktatási Hivatal által kiadott „Szakmai, módszertani ajánlás a pedagógusok, vezetők teljesítményértékeléséhez” című kiadvány útmutatásai alapján történik.

Az óvodai csoportok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzése és értékelése

Az egész óvodát érintő folyamatokban kiemelt jelentőségű a kimenet, az iskolába lépéshez szükséges fejlettség ellenőrzése, értékelése. A pedagógiai munka tervezése, elemzése a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési-fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek. Segítik a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor rugalmas alkalmazást és a gyerekekhez való igazodást biztosítják.

A gyermekcsoportok nevelési-tevékenységi programjának tervezése (csoportnapló) a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez, a spontán helyzetekhez igazodik, a feladatok egymásra épülnek. Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Legfontosabb a gyermekek megfigyelése, megismerése, mérése, értékelése.

Óvodába lépéskor minden gyermekről anamnézist veszünk fel, majd minden év elején megfigyelésen alapuló mérést végzünk el, melynek eredményeképp elkészíthető az egyéni fejlesztési terv.

A méréseket év elején (nov. 31-ig) és év vége felé (máj. 30-ig) készítjük el, ez az alapja az egyénre szabott, differenciált fejlesztésnek, valamint az év végi értékelésnek. Év elején feltárul, mely területen mutatkozik elmaradás, és felhívja a figyelmet arra, ha területi, vagy a megyei szakértői bizottság véleményét kell kérnünk. (Bizonytalanság esetén, a DIFER mérőeszköz használata is szóba jöhet.) Év

végi mérésnél pedig segít az értékelésben, láttatja, hogy miben mennyit fejlődött a gyermek, nincs-e megrekedés, miben szorul még segítségre.

Öt képesség területet vizsgálunk. Ezek a következők:

- a gyermek értelmi fejlettsége (értelmi képességek)
- a gyermek nyelvi kifejezőképessége (anyanyelvi képességek)
- a gyermek mozgása (motoros képességek)
- a gyermek szociális fejlettsége (szocializációs képességek)
- a gyermek érzelmi, akarati élete (érzelmi, akarati képességek)

Azon gyermekeket, akinek a fejlettsége megfigyelések, mérések alapján elmarad a korától, azt a szülővel egyeztetve pedagógiai szakszolgálathoz irányítjuk. A BTMN vagy SNI státusz egállapítása után ezen gyermekek külön fejlesztését a szakvéleményben előírt szakember végzi az általa készített fejlesztési terv alapján. Az intézmény vezetése gondoskodik a nevelési-, tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

Egészségfejlesztési program

Célja:

A gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, egészséges életvitel kialakítása a harmonikus személyiségfejlődés érdekében.

Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés. A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét.

Az egészség fejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Feladataink:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése, testi képességük fejlesztése
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- Az egészséges életmód szokásrendszerének megalapozása, a helyes életritmus kialakítása.
- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- A környezet védelemhez és megóváshoz kapcsolódó igény és szokások kialakítása
- Betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása

Az egészségfejlesztés területei

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- Személyi higiéné
- Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- A bántalmazás, erőszak megelőzése
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon: (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs (2) gyümölcs, zöldség, (3) hús, hal, tojás, (4) tej és tejtermék, (5) olaj, margarin, vaj, zsír.

Tapasztalataink szerint a főzőkonyháról érkező ételek minősége, összetétele stagnál az utóbbi időben. Egyoldalú a zöldség és gyümölcskínálat. A táplálék érzékeny gyermekek számára is biztosított az étkezés.

Az óvoda és a pedagógus feladatai

Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja. Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az új ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafélétet, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.

Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvodapedagógusok a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-, és italfélesekkel. (Pl.: cukormentes limonádékészítés, teázás) Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.

Az anyagi lehetőségekhez mérten szerveznek gyümölcs-, és zöldségnapokat. Ezek játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl.: salátakészítés).

Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot e tevékenységeknek. Így a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvodapedagógusok. Az étkezések során előforduló tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek. Beszélgetnek a tehéntej- illetve a tejtermékek fontosságáról, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

Mindennapos testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai a mozgásigény kielégítése és testi képességek fejlesztése. Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában, vagy udvaron). Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet. Edzési lehetőséget a testnevelés-, környezet-, levegő-, nap- kihasználásával biztosítja. Megtervezi a helyet, időt, a mozgást, fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, -5 Celsius fok alatt, eső, viharos szél esetén nem) naponta levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva. A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak).

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az egészséges élő és élettelen környezet kialakítására fenntarthatóságára.

Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, tenni kell érte, értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát.

Alakuljon ki óvodásainkban az egészséges életmód utáni igény.

Személyi higiéné kialakításában végzett óvodapedagógusi feladatok

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére. Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénéjé a mosás, tárolás feladatait

is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan sajátíttatja el az öltözködés helyes sorrendjét és alakítja ki az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát az egyéni szükségletekhez igazítja, az ébredés és a délutáni étkezés folyamatosan történik. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik kéthetente, valamint a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénias szabályok kialakítása

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, fertőtlenítés, rendszeres szellőztetés, a higiénias szabályok betartatása a gyermekkel.

A gyermekek egészségvédelme érdekében az óvodában megbetegedett gyermekeket elkülönítjük, a szülőket értesítjük (a lázas, beteg gyermek nem járhat közösségbe).

A fertőzések elterjedését saját eszközök használatával, a higiénés szabályok betartásával igyekszünk megakadályozni (saját, jellel ellátott törölköző, fogmosó felszerelés, öltöző fogas). Az óvodapedagógus a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Célja:

Elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést

Támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodását

Pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére

Feladatunk:

Nyugodt, szerető, gondoskodó légkör megteremtése

beilleszkedés segítése érzelmi biztonságot nyújtó légkörrel, a szülő együttműködésével

„jóllét” állapotának kialakítása, fenntartása

kölcsönösen kielégítő társas és közösségi kapcsolatok kialakítása

problémamegoldás, konfliktus kezelés képességének kialakítása

szükség esetén szakemberek bevonása (óvodapszichológus, ha van rá lehetőség)

Szenvedélybetegségek megelőzése óvodában:

Az óvoda gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve a szenvedélybetegségekkel és függőségekkel kapcsolatban főleg a dohányzás káros hatásaira hívhatjuk fel a figyelmüket, hiszen ők főleg ezzel találkoznak a mindennapok során, így ennek káros hatásait képesek megérteni, befogadni.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói mintát jelentenek a gyermekek számára. Óvodánk dolgozói dohányzásmentesek. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben fontos az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény- nyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (lebarnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.

Az élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, utazás tömegközlekedési járművön, az utcai porképződés.

Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, füstmérgező balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt.

Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek:

A WHO definíciója:

„A **gyermek bántalmazása és elhanyagolása** (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésekor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A **gyermekbántalmazás** azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet

vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy gyermek és gyermek között. Magában foglalja többek között: a gyermek kényszerítését, vagy késztetését bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermekprostitúciót, gyermek pornográf anyagokkal kapcsolatos tevékenységeket (készítés, birtoklás, terjesztés, stb.).

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha **gyermek bántalmaz gyermeket**. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételt - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladatai, kötelessége a rábízott gyermekek, nevelése, tanítása.

Ezzel összefüggésben kötelessége, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a gyermekjóléti szolgálattal, a feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Esetmegbeszéléseket kezdeményezhet szakemberek bevonásával.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel való foglalkozás

Intézményünk közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (főigazgató), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel. A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások, egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne. A gyerekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Óvodapedagógus feladatai:

Általános előírások

- gyermekek felügyeletének folyamatos biztosítása
- biztonságos környezet megteremtése
- balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartásformák kialakítása
- a gyermekek biztonságra törekvő viselkedésének fejlesztése
- az óvodában bekövetkezett balesetet nyilván kell tartani, a 8 napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbalesetet ki kell vizsgálni
- baleset esetén az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint - szükség szerint - a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.

Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre. Elsősegély doboz az felnőtt öltözőben található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A szülők írásbeli nyilatkozata alapján az óvodába bevitt, vagy a szülő által rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható a speciális étrend. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Felhasznált irodalom

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Ének az óvodában (Forrai Katalin- Zeneműkiadó 1974.)
- Mese-vers az óvodában (Tankönyvkiadó 1994.)
- Joseph Cornell: Kézenfogva gyermekekkel a természetben Medicina 1998.
- Kovács György –Bakos Éva: Játék az óvodában. Debrecen, 1995.
- Porkolábné dr Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában Alex-typó Bp. 1992.
- Nagy Jenőné : Óvodai programkészítés- de hogyan? NAT_TAN sorozat Bp. OKI 1996.
- Nagy Jenőné : Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel JNSzM Ped. Int. 1997.
- Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában Bp.FER_CO Kft. 1994.
- Hajnal Istvánné: Gyermekvédelmi munka az óvodában JNSzM. Pedagógiai Intézet 2000 Az óvodáskor fejlesztőjátékai. OKKER 2002.
- Dr. Havas Péter: Körlánc kalauz BP. AQUA kiadó 1994.
- Dr. Kuti István-Dr. Kuti Istvánné: Körlánc Környezeti nevelés az óvodában Kecskemét 1995.
- Schantlné Farkas Julianna: Játékos természetvédelem Nodus 1994.
- Mérey Ferenc- V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Bp. gondolat Kiadó 1978.
- Balázsne Szűcs Judit: Az EMBER aki óvodás Bp. Litograph Kft. 1997.Hogyan dolgozzuk át óvodánk nevelési programját? JNSzM. Pedagógiai Intézet 2002.

Legitimációs záradék

Az intézmény OM azonosítója: 202236	Nkt. 25.§ (1) bek. alapján a Szabadkígyósi Mesevár Óvoda-Bölcsőde pedagógiai programját elkészítette a nevelőtestület bevonásával az intézmény főigazgatója Szabadkígyós, 2025..... P.H. Farkas Mária főigazgató
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
A Pedagógiai Programot a nevelőtestület elfogadta Szabadkígyós, 2025.08. a nevelőtestület nevében	
A pedagógiai programot a fenntartó a határozatszámom jóváhagyta. Szabadkígyós, 2025..... P.H. a fenntartó képviselőjében	
A pedagógiai program tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak Szabadkígyós, 2025. a szülői közösség képviselőjében	
A dokumentum jellege: <u>Nyilvános</u> Megtalálható a fenntartó honlapján: https://www.szabadkigyos.hu valamint papír alapon a vezető/óvodapedagógusok révén hozzáférhető Érvényes: 2025. szeptember 1-től visszavonásig	
Iktatószám: /.....	